

FÖRSVARETS

FÖRUM

FÖRSVARSMAKTENS PERSONALTIDNING | NR 5/2018

NYA PERSPEKTIV MÅNGFALD GER EFFEKT

TRIDENT JUNCTURE. Dags för årets jätteövning!

Vår man i Kongo. **BENGT OM LIVET SOM FN-OBSERVATÖR**

VASSARE ARMÉ, MARIN OCH FLYGVAPEN. Cheferna om de nya staberna

PLUS: EBBA ODLAR ALGER | SVEN-ERIK CYKLAD TILL ROM | MAGNUS ÅTERFANN SIN SISU
| RÖJDYKARNA REKRYTERAR | FLYGBASJÄGARNAS PRICKSÄKRAST I EUROPA

EN JÄMSTÄLLD FÖRSVARSMAKT ÄR EN STARKARE FÖRSVARSMAKT

VERKSAMHETEN SNURRAR VIDARE, inom och utom vårt land. Jag är just hemkommen från besök vid våra insatser i Irak och Afghanistan, en verklighet långt ifrån vår regnvåta höst. Våra förband verkar i utsatta miljöer med krävande uppgifter men med stor professionalism och laganda. Jag är imponerad över de insatser som görs. Alla ska känna att våra kamrater i fält, i samtliga

... samhällen vi verkar i. Så stärker vi förtroendet för vår verksamhet. Det är det samhället, i all sin mångfald, som bildar grund för ett starkt totalförsvaret. I detta nummer kan ni läsa om en grupp medarbetare med rötter utanför Sverige och deras funderingar kring sitt uppdrag.

... HÄR HEMMA INLEDDE jag höstterminen med en rad chefsmöten med

” Vi ska bli bättre på att spegla det samhälle vi verkar i. Så stärker vi förtroendet för vår verksamhet. ”

insatser, är en del av det större laget. Vi står vid deras sida.

Kvinnor, fred och säkerhet är en prioriterad fråga både för vårt eget totalförsvaret och för svensk säkerhetspolitik i stort. Jag har engagerat mig personligen i frågan. Skälet är enkelt: En jämställd försvarsmakt är en starkare försvarsmakt. Det handlar om operativ effekt. Detta och mycket mer diskuterades vid den internationella konferensen om kvinnor, fred och säkerhet som jag stod värd för nyligen. Tillsammans med höga militära representanter från 17 länder och tre organisationer delade vi erfarenheter och lärdomar och lyssnade på experterna. Vi talade också om jämställdhetsfrågor i relation till vår nationella försvarsförståelse, vilket mycket sällan sker i dessa sammanhang.

Vi ska bli bättre på att spegla det

... förbandschefer runt om i Sverige. Jag lyssnade och tar med mig en bekräftelse på att vi är på rätt väg, men att trycket är fortsatt högt. Vi går tungt med vår personal. Många vittnar om bristkompetenser och vakanser som anstränger organisationen. Att lösa situationen är både ett chefsansvar och en resursfråga, och i processen måste vi vara rädda om oss själva. I slutändan handlar det om den enskilde medarbetarens engagemang och säkerhet.

Håll fanan högt och ta hand om varandra.

Micael Bydén
Överbefälhavare

s4 AKTUELLT
Med På ny post

s10 PORTRÄTTET
Ebba Olsson

s16 MARINKÅREN INTAR SKÄRGÅRDEN
Amfibiebataljonen och Marinkåren samverkade i övningen Archipelago Endeavour

s20 ENKÖPING TAR LEDNINGEN
Garnisonen blir en av Sveriges största med centrum för ledning och nybildade arméstaben på plats

s36 STABER FÖR ETT STARKARE FÖRSVAR
Engelbrektson, Nykvist och Helgesson berättar om fördelarna med de nya försvarsgrensstaberna

s45 SKOLADE TILL SPECIALISTER
Kadetterna Marcus och Lisa förklarar varför du borde bli specialistofficer

s54 BLI EN VINNARE I VINTER
Fysioteraputen Lina Lerjéus tipsar hur du vässar skidåkningen

s56 TILL SIST
Magnus återfann sin Sisu på Flygdagen

s59 TILL SIST
Långresefartyget HMS Carlskronas första besättning fortsätter att träffas

s60 ÅSIKTEN
Stoppa snasket!

s61 FÖRVALTAREN FÖRKLARAR
Får jag bära kjol i tjänsten?

s62 KRÖNIKAN
Robinson-Ida: "Vi är starkare tillsammans"

s 63 BILDEN
Ökenkåk

LIVSHISTORIER VÄRDA ATT LYSSNA PÅ

I MITTEN AV ÅTTIOTALET anlände Mohammed Al-Hakim till Gotland från Riga i en nedgången fiskebåt. Den hade plats för 16 personer, men fylldes med 450. Båten hade en toalett, men mat och vatten saknades. Han var ett år gammal och familjen hade flytt från Irak. I dag är Mohammed en framstående medarbetare i Försvarsmakten, internationell elitdomare i fotboll och officer på Ledningsregementet. "Det var tufft, men den resan stärkte mig och har gjort mig till den jag är idag", berättar han.

Längre bak i det här numret porträtterar vi Mohammed och några andra kollegor i Försvarsmakten som har rötter i andra länder. Många bär med sig starka livshistorier som är värdefulla att lyssna på. Inte minst i en organisation som finns till för att försvara vårt demokratiska och öppna samhälle. Trevlig läsning.

Fredrik Helmertz
Redaktör, Försvarets forum

TRIDENT JUNCTURE. REDO FÖR INSATS.
Carl Olsson, P4, gör sig redo för sitt livs övning i Norge. **S12**

KRAFTPROVET. Vi besöker röjdykarnas stenhårda "kompletterande prövning" på Marinbasen. **S40**

VÄRLDENS BÄSTA MEDARBETARE. Fem personer med annan etnisk bakgrund om hur de hittade till Försvarsmakten. **S 24**

MITT I KRIGET. FN-observatören Bengt Furuwidh har ett farligt arbete i Kongo-Kinshasa. **S46**

REDAKTION. Försvarsmaktens personaltidning finns även på www.forsvarsmakten.se och emilia. **Kontakt:** ff-red@mil.se, telefon: 08-788 88 88.

Ansvarig utgivare: Mats Ström, tf kommunikationsdirektör. **Redaktör:** Fredrik Helmertz, fredrik.helmertz@mil.se, Försvarsmaktens kommunikationsavdelning.

Art Director: Markus Hillborg, Make Your Mark, Stockholm. **Tryckt:** Elanders. Redaktionen förbehåller sig rätten att bearbeta inkommet material.

Enskilda artiklar ger inte nödvändigtvis uttryck för Försvarsmaktens officiella ståndpunkt. För ej beställt material ansvaras ej.

Utgivningsdag 29 oktober, 2018. ISSN 1100-8245. Genrebilder från Colourbox. Omslag: Astrid Amtén.

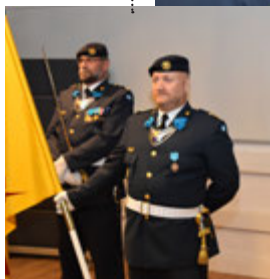
FLOTTIST TAR ÖVER SWEDEC

Det var en stämmingsfull ceremoni när Totalförsvarets ammunitions- och minröjningscentrum (Swedec) i Eksjö genomförde chefsöverlämning den 10 september.

Kommendör Fredrik Peedu hälsades välkommen som förbandschef i armén och avgående chefen Fredrik Zetterberg önskades lycka till i sitt fortsatta uppdrag att implementera nytt luftvärn i Försvarsmakten. Arméchefen Karl Engelbrektsen höll

ett tal där han poängterade Swedecs särställning som totalförsvarfsförband.

Arméchefen gav Fredrik Peedu tre uppgifter. Fortsatt

Att bygga vidare på förbandstraditionen blir en viktig uppgift för nya chefen.

Kommendör Fredrik Peedu (mitten), ny chef för ammunitions- och minröjningscentrum i Eksjö.

fokus på att stärka Swedec

som totalförsvarfsaktör med satsning på utökad samarbete med övriga myndigheter, att arbeta vidare mot att bilda ett krigsförband och därmed

säkra personalförsörjningen inom ammunitionsröjningen samt att inom och utom Försvarsmakten vara funktionens främste företrädare.

Text Monika Sandsvik Svensson/Swedec

GYLLENSPORRE I TJÄNST I MALI

Dennis Gyllensporre har nu tagit över som Force Commander för Minusma, FN:s militära insats i Mali. Ceremonin ägde rum i det militära högkvarteret i Bamako. På plats fanns bland andra Minusmas chef, Mahamat Saleh.

– Jag är både ödmjuk och stolt över att ta befälet för FN-styrkan. Min utnämning är ett gott betyg för Sverige. Det är en bekräftelse på de insatser som svenskar har gjort, både i Mali och i andra FN-insatser, säger Dennis Gyllensporre.

– En av mina viktigaste prioriteringar är att öka effekten av FN:s militära närvaro i Mali,

samtidigt som det stora antalet dödade och skadade måste reduceras.

– Nyckeln till framgång är ett mer proaktivt agerande. I dag är alltför stora delar av Minusmas förband bundna till uppgifter relaterade till skydds-, bevaknings- och eskorteringsuppgifter, säger han.

Fokus på säkerhet. Nya Force Commander Dennis Gyllensporre ska försöka reducera antalet döda och skadade i Minusma.

MÄSTERLIGA SKYTTAR PÅ F17

Anton och Erik, flygbasjägare på F 17 i Ronneby, är Europas skickligaste prickskyttar. I augusti vann de Europe Best Sniper Team i konkurrens med 33 lag från 19 länder.

I mitten av oktober tävlar flygbasjägarna mot världseliten i VM i prickskytte i Fort Benning i USA.

– Det är en stor framgång för Försvarsmakten. Det visar att vi ligger rätt i vår utbildning, säger Anton.

European Best Sniper Team är en årlig tävling som amerikanska armén anordnar i Grafenwöhr i Tyskland. Tävligen avgjordes i tolv olika moment och omfattade olika skjutningar under stress och från skilda plattformar som gummibåt och helikopter. Den innehöll också orientering, snabbmarsch, avståndsbedömning och skjutning från 950 meter.

När allt räknades samman stod Sverige som sensationella segrare före Slovenien och Tyskland. På fjärde plats kom det andra svenska laget - fallskärmsjägarna i Karlsborg.

Under tävlingen använde de deltagande nationerna sina egna vapen.

– Vissa av de andra länderna har på pappret bättre vapen så jag hade på förhand varit nöjd med en topp-tio-placering, berättar Anton.

Lagen tävlade i par där en

Anton (till vänster) och Erik, skarpaste skyttarna i Europa. VM i prickskytt hålls 15–19 oktober. Läs om resultaten på Forsvarsmakten.se

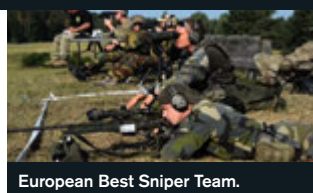
var skytt och en observatör. Anton, observatör, hade i uppgift att beräkna avstånd, vind, temperatur och ta in andra faktorer. Erik var skytt.

Vad krävs för att vara en bra prickskytt?

– Talang för skytte, vara bra på att fatta beslut och ha en god soldatförmåga, säger Anton.

I soldatförmågan ingår maskering, kondition, orientering och uthållighet. I prickskytteyrket är själva skottet en liten del av uppgiften. Det kan vara kulmen på flera dagars förberedelser som inbegriper att ta dig in i ett område utan att upptäckas, maskera dig, inta din position och skaffa dig information. Sedan gäller det att ta sig levande från platsen.

I teamet från F 17 som nu representerar Sverige i VM är Erik åter skytt. Anton stannar hemma och går ut utbildning.

European Best Sniper Team.

Han ersätts av David som var lagledare och reserv i Tyskland. Lagkapten är Emil.

Motståndet i USA är stenhårt. 32 lag är inbjudna, 22 kommer från de mest prestigefyllda förbanden i USA, däribland Navy Seals, US Special Army Forces och 75th Ranger Regiment. Bland de tio länder som bjudits in finns Storbritannien, Tyskland och Israel.

Trots det känner flygbasjägarna ingen press.

– De vi möter är bäst i världen. En del av dem har varit längre i det militära än vad mina killar varit i livet, säger lagkaptenen Emil. ◀

CITATET

”När jag gjorde lumpen 1980 var militären cirka en miljon personer stark, åtminstone på pappret. Nu får vi plats i Friends Arena.”

Överstelöjtnant **Per Erik Laksjö**, chef för Kalmar Kronobergsgruppen

TOPPMÖTE OM JÄMSTÄLLDHET

Deltagarna på en internationell genderkonferens i Kungsängen diskuterade hur fler kvinnor ska involveras i försvars- och säkerhetsarbetet.

Höjdare från 17 nationer samlades för att utbyta erfarenheter i två dagar.

Överbefälhavare Micael Bydén samlade under två dagar högt uppsatta representanter från 17 försvarsmakter samt Nato, EU och OSSE för att diskutera jämställdheten i den militära verksamheten. Bland talarna fanns utrikesminister Margot Wallström och försvarsminister Peter Hultqvist.

– En försvarsmakt som är mer jämställd än den vi har idag är en starkare försvarsmakt ur ett operativt perspektiv, det är ingen rättvisefråga, säger Micael Bydén.

Syftet med konferensen var att lyfta fram vikten av arbe-

tet med det som kallas genusperspektiv i militära operationer. Det handlar om att redovisa de lärdomar Sverige dragit genom åren, framförallt från internationella operationer, och låta de inbjudna länderna dela med sig av sina erfarenheter och tillsammans hitta vägen fram.

– Den här konferensen är ett bevis på att ledarskapet tagit till sig de här frågorna inte bara i ord utan också handling, sa Charlotte Isaksson, EU:s rådgivare i genderfrågor.

Margot Wallström berättade om hennes besök i Afrika och den brutala verkligheten bakom det sexuella våldet. Hon

Sverige har en ledande roll i det internationella jämställdhetsarbetet.

underströk att övergreppen drabbar hela samhällen, inte bara individer.

– Detta är ingen kvinnofråga, det handlar om vår gemensamma fred och säkerhet, slog hon fast.

Text Jan Gustafsson/Swedint

Foto Josef Björnetun/ComCam

STORSKARVEN ORSAKADE JAS-KRASCHEN

EN STORSKARV PÅ flera kilo förstörde motorn i det Jas Gripen som havererade utanför Kallinge i augusti. Det fastslår Statens haverikommission efter sin preliminära utredning av olyckan.

Fågelrester som om-

händertogs efter kraschen DNA-analyserades vid Naturhistoriska Riksmuseets Centrum för Genetisk Identifiering och de kunde då bestämma fågelarten.

Efter kollisionen var det omöjligt att återstarta motorn och piloten tvingades skjuta ut sig. Inga fel har påträffats på raketstol eller fallskärm och

slutsatsen är därför att räddningssystemet har fungerat enligt design.

Stenhård skarv.

Hur långt har ni kommit i ert jämställdhetsarbete?

MICAEL BYDÉN, öb.

FOTO BEZAV MAHMOD/COMCAM

"Sverige har ett väldigt gott rykte när det gäller kvinnor, fred och säkerhet. Vi tar initiativ, vi hade tidigt gender-rådgivare. Kort sagt: vårt samhälle förstår de här frågorna och är drivande i dem. Men – man kan diskutera hur långt vi har kommit i praktiken. Vi får ju ständigt nya exempel där det visar sig att vi har fortfarande saker att jobba med."

CLAIRE HUTCHINSON,
Kanada. Natochefens särskilda sändebud för Kvinnor, Fred och Säkerhet.

"Att undvika att jämställdhetsarbetet ses som ett tillägg till den ordinarie verksamheten,

i stället för något som är integrerat från början. Alltför ofta hör vi: 'Detta är viktigt, men ...' Vi måste också ha

en dialog med dem som inte tycker att detta är viktigt, och hitta ett sätt, ett språk, att prata om det så att vi faktiskt förstår varandra."

LAURA TOODU,
rekryteringsrådgivare, Estlands försvarsdepartement.

"En utmaning är att se till att kvinnor känner sig välkomna att bli en del av Försvarsmakten. Attityden till kvinnor i försvaret speglar attityden till kvinnor generellt i samhället. Detta behöver vi arbeta mer med. Vi behöver få fler kvinnor att söka sig till det militära yrket."

MARC ELSENSOHN,
Nederländernas Försvarsdepartement.

"Det är en viktig fråga som vi arbetat med ett antal år, inte minst i våra internationella insatser. Jämställdhet mellan män och kvinnor är en självklarhet i Nederländerna, men vi behöver bli mer medvetna om att olika grupper av individer

reagerar och påverkas olika av händelser. Så vi försöker att använda 'genusglasögon' i våra grundutbildningar."

LIZ HUCKERBY, Chief People Officer, Nya Zeelands försvarsmakt.

"Våra förfäder, som i år firar 120-årsdagen av kvinnlig rösträtt på Nya Zeeland, skulle varit imponerade av var vi är idag. Men det finns mycket kvar att göra. Vi behöver ha fler kvinnor på alla platser inom det militära och särskilt på ledningsnivå, vilket kommer att ta lite tid. En viktig sak är att få fler kvinnor att söka sig till det militära. Unga människor idag har ett stort urval när det gäller vad de vill arbeta med."

CITATET

"Här finns namn som Pippi, Khaled, Doris och Laila. Med vårt nya alfabet vill vi förse myndigheter och allmänheten med ett verktyg för att öka jämställdheten."

Fredrika Bremerförbundet och Rättviseförmedlingen föreslår ett nytt bokstaveringsalfabet på DN debatt.

"Vi tycker könsneutral värnplikt, rekrytering av fler kvinnor och fler kvinnor på höga chefsbefattningar är viktigare att jobba med än ett könsneutralt bokstaveringsalfabet."

Jesper Tengroth, pressekreterare Försvarsmakten, till Sveriges Television.

NU KAN HUNDAR OCH LASTBILAR MOBILISERAS

FÖRSVARSMAKTEN åter får rätten att ta ut civila fordon, fartyg och hundar vid höjd beredskap.

Uttagningssystemet var i bruk fram till 2006 men har varit vilande de senaste åren. Uttag av fordon är en del av totalförvarsplaneringen och Försvarmakten är den myndighet som tar ut fordon till hela totalförsvaret. Inledningsvis fokuserar Försvarmakten på fordon men systemet gäller även fartyg och hundar.

I december 2017 fick de fordonsägare som valts ut ett brev om att deras fordon var uttagna.

– Men det blir bara aktuellt om Sverige höjer sin beredskap, säger Otto Gröntoft, projektledare för uttagning av fordon.

Skulle systemet aktiveras innebär det att fordonet körs

FOTO: FÖRSVARSMAKTEN

Nationen förväntar sig att varje hund gör sin plikt.

till en avlämningsplats där fordonet besiktigas och ägaren får ersättning för att fordonet överlämnats till staten. Internetansluten IT-utrustning kopplas ur och militär utrustning monteras in. Otto Gröntoft räknar i grova drag med att det kommer att ta ett dygn från det att fordonet hämtats till att det kan börja

användas hos krigsförbanden.

Nu ska behovet av fordon bestämmas av Högkvarteret och behandlas av behovsenheten på Produktionsledningen. Efterhand kommer krigsförbanden att tilldelas uttagna fordon.

Systemet ska vara infört sista december 2020.

Text Sara Sjöström/TrängR

PÅ NY POST

Försvarmakten placerar överste **Sverker Ulving** vid Leds som OSE OPR Totalförsvärsövning (TFÖ) 2020 från 1 juni 2018 till längst 26 maj 2019.

Försvarmakten placerar regementsförvaltare **Peter Estman** vid HKV Prod Rikshv från 1 september 2019 och tills vidare.

Försvarmakten placerar kommandör **Mats Fogelmark** som sidoackrediterad försvarsattaché i Reykjavik, Island, från 21 juni 2018 tills vidare dock längst till 31 juli 2020.

Försvarmakten placerar överste **Mikael Johnsson** vid Prod som Oce Opr Totalförsvärsövning 2020 från 16 september 2018 tills vidare dock längst till 30 juni 2021.

Försvarmakten placerar överstelöjtnant **Anders Jönsson** som SC vid Prod Flyg från 1 oktober till längst 31 augusti 2021.

Försvarmakten befördrar överste **Carl-Johan Edström** till brigadgeneral och placerar honom som Flygtaktisk chef på Högkvarteret från 1 oktober 2018 till längst 31 augusti 2022.

Försvarmakten placerar brigadgeneral **Gabor Nagy** som chef för Totalförsvärsavdelningen från 1 oktober 2018 tills vidare dock längst till 30 juni 2021.

Försvarmakten placerar generallöjtnant **Jan Salestrand** som förste adjutant och chef för H.M. Konungens stab från 1 oktober 2018 dock längst till den 30 september 2023. Han ska under

tiden för sitt förordnande vara anställd som reservofficer och inneha tjänstegraden generallöjtnant.

Försvarmakten placerar överste **Mats Klintäng** som stf Chef Totalförsvärsavdelningen vid HKV Leds från 1 oktober 2018 tills vidare dock längst till 31 december 2019.

Försvarmakten ställer överstelöjtnant **Johan Elofsson** till C Insats förfogande för tjänstgöring som Director CJ5/9, Lead Advisor vid Nato Air Command-Afghanistan/Nato Air Training Command-Afghanistan NATC-A med placering i Kabul under tiden 6 maj 2019 till 24 november 2019. Under utbildningen, och under tjänstgöringen i Kabul,

SÅ FÅR DU LÖNEN PÅ KONTOT I JANUARI

Här är årets viktigaste nyhet. Vid årsskiftet byter Försvarsmakten löneutbetalande bank från Nordea till Swedbank. Det är därför viktigt att du själv omgående anmäler ett bankkonto till Swedbank för att arbetsgivaren ska kunna betala ut din lön i januari 2019. Katarina Olsson, redovisningschef på Högkvarteret, förklarar hur du gör.

Varför byter Försvarsmakten löneutbetalande bank?

– Riksgälden har upphandlat nya ramavtal för betalningstjänster som ska användas av samtliga statliga myndigheter.

Vad behöver jag göra för att få min lön i tid?

– Registrera ditt bankkonto där du vill ha lönen hos Swedbank enligt den instruktion som skickats ut till samtliga anställda. Du anmäler kontonummer genom att gå in på www.swedbank.se/konto-register. Anmälan sker med Bank-ID. Det går också att anmäla konto på ett Swedbank- eller Sparbankskonto.

Vi som redan är kund hos Swedbank, måste vi också anmäla vilket konto vi vill ha lönen på?

– Ja, alla anställda behöver lägga upp ett bankkonto i Swedbanks kontoregister.

Vad är det för deadline som gäller?

– Det är viktigt att du anmäler ditt kontonummer senast den 1

december 2018 för att Swedbank ska kunna sätta in din lön från och med januari 2019.

Vad händer om jag inte anmäler bankkonto till Swedbank?

– Du riskerar att få ditt lön på ett utbetalningskort.

Var kan jag hitta mer information om Försvarsmaktens bankbyte?

– På emilia, HR-direkt och i informationsbrev som skickas ut till alla anställda under oktober.

Har du frågor kring kontoanmälan?

Kontakta HR direkt, hr-direkt@mil.se eller 08-514 39 300 mellan kl 10 och 12 måndag till fredag.

konstitueras Johan Elofsson till överste.

Försvarsmakten konstituerar överstelöjtnant **Christer Erixon** till överste och placerar honom som ställföreträdande delegationschef vid Neutral Nations Supervisory Commission (NNSC), Korea under perioden 19 augusti 2019 och 15 augusti 2021.

Försvarsmakten placerar överste **Magnus Magnusson** som Chef UndSäkC i Uppsala under perioden 1 september 2018 tills vidare dock längst till 31 augusti 2021.

Försvarsmakten beslutar om tjänstledighet för **Dennis Gyllensporre** under perioden 3 oktober 2018 tills vidare dock

längst till 30 september 2019. Dennis Gyllensporre anställs av FN som Force Commander för Minusma och är därmed inte längre placerad som chef för Ledningsstaben i Högkvarteret.

Försvarsmakten placerar brigadgeneral **Michael Claesson** som Chef för Ledningsstabens Inriktningsavdelning i Högkvarteret från 1 oktober 2018 till längst 30 september 2023. Han befodras samtidigt till generalmajor.

Försvarsmakten anställer **Jonas Haggren** som viceamiral och placerar honom som Chef för Ledningsstaben i Högkvarteret från 20 september till längst 31 augusti 2024. Haggren placeras också som chef för Högkvarteret

samt för specialförbanden under samma period.

Försvarsmakten placerar brigadgeneral **Lena Hallin** som ställföreträdande chef för den Militära underrättelse- och säkerhetstjänsten (Must) från den 1 oktober 2018 tills vidare dock längst till 30 april 2019.

Försvarsmakten konstituerar överstelöjtnant **Jarl Franzén** till överste/OF5 under tjänstgöringen som LNO Shape med placering i Mons, Belgien från 1 oktober 2018 och tills vidare dock längst till 31 augusti 2020. Försvarsmakten placerar överste **Per Nilsson** som Chef Trångregementet från 1 mars 2019 och tills vidare dock längst till 28 februari 2023.

GRÖNTJÄNST MED GOTT RESULTAT

Ebba odlar superalger i de värmländska skogarna

” Under utbildningen till marinbiolog växte mitt intresse för akvakultur fram, alltså odling av växter och djur i vatten. Jag har alltid haft ett stort matintresse och idén att börja odla mat inom akvakultur formade en dröm som jag inte har kunnat släppa. Efter mina utbildningar och jobb med miljöfrågor inom både stat och kommun, men också på Ing 2 i Eksjö, så landade jag i att det var just spirulina jag ville odla.

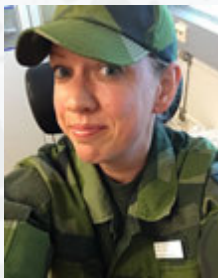
Spirulina är en ”superalg”, en mikroalg, fullproppad med näringsämnen som har ätits i tusentals år för sina hälsoeffekter. Den går dessutom att odla på ett helt miljövänligt sätt.

Det jag ville ta reda på var om denna värmeälskande alg kunde odlas på nordiska breddgrader. Ingen hade provat det tidigare. Till min stora glädje visade försöksodlingarna, då i lägenheten i Eksjö, riktigt bra resultat. Därefter köpte jag Brunsberg Forskningsstation i Värmland och kunde starta verksamheten i större skala. Då flyttade jag och började samtidigt på FMTIS som miljöhandläggare.

Någon direkt fritid hinns inte med. Jag är också tacksam för att jag har en tillmötesgående arbetsgivare i Försvarmakten. När jag startade företaget 2016 kunde jag gå ner i arbetstid

under sommarhalvåret året efter. Då kunde jag bygga odlingsbassänger i växthusen på forskningsstationen och etablera kundkontakter.

Kunderna strömmar in och särskilt mycket marknadsföring har inte behövt göras. Jag tror att det blir mer och mer självklart för konsumenter att välja närodlat mat av hög kvalitet. Att kunna kombinera tjänsten som miljöhandläggare i Försvarmakten och livet som algbonde är mycket stimulerande.”

EBBA OLSSON

Ålder: 39 år.

Gör: Miljöhandläggare vid FMTIS i Örebro och vd för algodlingsföretaget Ebbas Alger AB.

Bor: Örebro på vardagarna och Brunsberg på helgerna.

Utbildning: Marinbiolog samt miljö- och hälsoskyddsinspektör.

Familj: Flickvännen Karin och bonusbarnet David.

Det vattnas i munnen. Spirulina i olika varianter används som mat av Nasa vid rymdfärder.

TRIDENT JUNCTURE

REDO

FOTO TOREBJØRN KUOSVOLD/FORSVARET

Text **Henrik Rådmark**

FÖR INSATS

Styrkorna är samlade, spelplanen är klar. Dags för Trident Juncture 2018 och närmare 2200 svenskar är förberedda för den internationella storövningen i Norge. Carl Olsson, stridsvagnsladdare P4, är en av dem.

FOTO HENRIK RÅDMARK

Laddad för det stora äventyret. Carl Olsson gör sin första större förbandsövning.

DEN 25 OKTOBER inleds den största övningen som Försvarsmakten någonsin deltagit i, Nato-ledda Trident Juncture 2018. Carl Olsson från stridsvagnskompaniet på P4 är en av dem som kommer att delta. Hans glöd är inte att ta miste på.

Han har aldrig varit på någon större övning, aldrig på en övning utanför Sverige. Och han har aldrig övat tillsammans med Nato.

För menig Carl Olsson, stridsvagnsladdare, blir Trident Juncture 2018 alldeles säkert en milstolpe i livet. Det säger

han när vi träffas i högvaktsflygeln på Stockholms slott, några veckor innan det är dags att sitta upp i lastbilen med stridsvagnen på flaket.

NYANSTÄLLDA ÖVAS

TILLSAMMANS MED DE övriga fyra soldaterna i besättningen ska han under två veckor öva anfall och försvar. Det är förvisso inte nytt för honom. Men den här gången kommer motståndarna inte att vara andra svenskar, som vid tidigare övningar. Istället möter de förband från andra länder med vapensystem och fordon som de

Snabba förflyttningar. Över 50 000 man deltar i Trident Juncture. Nato ska visa sina kapacitet att slå tillbaka ett anfall mot Norge.

TRIDENT JUNCTURE

Enorm logistik. Transporter har pågått i veckor på järnväg, på fraktfartyg och med flygplan. På bilden en Lockheed C-5 Galaxy.

inte har mött på det här sättet tidigare.

– Det är klart att man är taggad. Det märks på hela besättningen, säger han.

Carl Olsson tog anställning på Skaraborgs regemente direkt efter avslutad grundutbild-

Olsson fram emot att träffa och genomföra övningen tillsammans med kollegor från andra regementen.

– Jag valde den här karriären bland annat för just kamratskapet och att man bygger en stark gemenskap. Det blir roligt

(FIT) för hela den deltagande brigaden. Sammantaget rör det sig alltså om 2 200 soldater och officerare, och 500 fordon. Syftet i stort är att skapa fungerande samband, genomföra säkerhetsutbildningar med

”Det är klart att man är taggad. Det märks på hela besättningen.”

ning i juni. Att nu få delta i en Nato-övning på utländsk mark, med över 50 000 deltagare från 31 nationer, ser han som en lyckträff.

– De kollegor som har jobbat längre får stanna hemma. Det är bara vi nyanställda som får åka.

Om ett par veckor ska han tillsammans med två andra stridsvagnsplutoner föröva i P4:s besättningsträningsanläggning, BTA, som utgörs av åtta stridsvagnssimulatorer. Utöver den egna plutonen kommer besättningar från I 19 och P 7 att delta. Även om det inte påverkar arbetet i vagnen ser Carl

att träffa och lära känna andra, säger han.

Totalt utgörs det deltagande stridsvagnskompaniet av 67 soldater och officerare, såväl kontinuerligt som tidvis tjänstgörande, förklarar kapten Christian Wester, chef stridsvagnskompaniet på P 4.

NY TERRÄNG, NYTT SCENARIO

MEN DET ÄR INTE förrän Carl Olsson i slutet av oktober sitter upp i lastbilen för transport till samlingsområdet i Brekken i Norge, som det verkligen tändes till. Då väntar tre dagars Force Integration Training

helikoptertransport, öva framryckande över stridsbro och flygning med obemannade farkoster, förklarar major Åke Palm som ansvarar för övningsplaneringen för alla markförband.

Då har för övrigt en omfattande ledningsövning precis genomförts med brigadens divisionschef, Land Component Commander Nord, där brigadstaben, ledningskompaniet och sambandskompaniet deltagit.

När den stora övningen drar igång väntar två veckor i ny terräng, nya motståndare och

Arktisk terräng. Övningar pågår till sjöss, på land och i luften och delvis med nya förutsättningar för svenskar.

inte minst ett övningsscenario som varken Carl Olsson eller någon av de andra deltagande svenskar ingått i: främmande makt har intagit delar av Norge och Natos svarstyrka organisere-

rar ett försvar.

– Jag vet egentligen inte vad som väntar. Inte hur vi ska bo eller vilka specifika situationer vi kommer att öva. Men jag ser verkligen fram emot det och är

övertygad om att det blir en bra övning och något jag kommer att bära med mig hela livet.

Kommer det att bli jobbigt tror du?

– Nej. ◀

FEM TIPS FÖR EN LYCKAD ÖVNING

SÅ FIXAR DU TRIDENT JUNCTURE ENKELT

Hur blir du smartare övningsdeltagare? Rutinerade kaptenen **Christian Wester**, 423 stridsvagnskompaniet P4, vet. Här är hans bästa tips.

1 Lämna telefonen hemma. Få några skärmfria dagar och gör det svårt för motståndarens signalspaning att lokalisera ditt förband. Ta med en bra pocketbok om du misstänker att din tjänst innebär mycket väntan.

2 Pannlampa med rött sken för sena ordregivningar. Fungerar även bra för kvällsläsning på eldpostpasset.

3 Morötter. Bra mellanmål som avbrott från allt socker. Sägs också innehålla mycket vitamin A som förbättrar synen. Särskilt viktigt för en stridsvagnsskytt.

4 Låna "toaletten" från ett Stridsfordon 90 Håll dig vän med Stridsfordon 90-besättningar. De har nämligen en pall

med läderremmar som nyttjas som toalett. En fantastisk uppfinning som tillsammans med en toarulle och en spade utgör en snabbt upprättad fältlatrin.

5 En fransk-tysk-engelsk ordbok. Lär dig vad "upp med händerna" heter på olika språk. Bra att ha när svenskarna tar "krigsfångar" under övningen.

personer, 10 000 fordon, 150 flygplan och 65 fartyg (däribland hangarfartyget USS Harry S Truman) från ett 30-tal nationer, som mobiliserar och organiserar ett försvar inom ramen för snabbinsatsstyrkan Nato Response Force, NRF.

Trident Juncture är den största internationella övningen för Sverige hittills.

Scenario: Norska landområden har tagits över av främmande makt. Nato reagerar genom att sätta in styrkor från ett stort antal medlemsländer.

ÖVNINGSFAKTA

Trident Juncture 2018 hålls 25 oktober–7 november i Norge. Totalt handlar det om 50 000

MARINKÅREN INT

AMFIBIEREGEMENTET OCH MARINKÅREN

AR SKÄRGÅRDEN >

ÖVADE ANFALL MED LYCKAT RESULTAT

Text *Jonas Olsson/Amfibieregementet* Foto *Maja Hansson/Amfibieregementet*

Marint samarbete. Maja Cederborg och Christopher Bjurström samspråkar och skojar med gästerna från US Marine Corps Forces Europe. För amerikanska marinkåren blev det en ny erfarenhet att åka Stridsbåt 90 och hoppa i land på hala skärgårds-klippor vid Korsö.

ÖVNING

Det är tidig höst och solen skiner över Stockholms skärgård och om någon sekund skrivs historia. Granaterna från understödspluton briserar, stridsbåtarna påbörjar sin framryckning och understödet mullrar. Så långt är allt precis som vanligt, en ganska normal dag i Amfibiekåren. Men när väl stäven sitter och soldaterna springer i land bryts mönstret. Ur båtarna strömmar nämligen

amerikanska marinkårssoldater och det visar sig att granaterna som skjuts kommer från både svenska och amerikanska granatkastare.

MÅLET ÄR SAMVERKAN

EFTER ANFALET SAMLAS enheten på en av öarna för utvärdering och där möter vi kompanichefen.

– Under tre veckor har vi genomfört förberedande

övningar på olika nivåer inför det här kompanianfallet. Målet med Archipelago Endeavour är att svenska soldater ur andra amfibiebataljonen tillsammans med amerikanska marinkårssoldater ska kunna genomföra anfallsstrid i skärgårdsmiljö som ett kompani. Den målsättningen nådde vi precis, säger kapten Petter Blandford, chef för 204:e amfibieskyttekompaniet.

”Det som har slagit mig mest är att det finns många likheter mellan oss.”

Det är inte första gången som amfibiesoldater övar med den amerikanska marinkåren. Men det är första gången som det sker som en enhet med en uppgift. Som en naturlig del av Archipelago Endeavour utbyts även erfarenheter och kunskap mellan soldaterna och officerrare.

– Det som har slagit mig mest är att det finns många likheter mellan oss, säger understöds-soldaten Olle Eriksson på 204:e

skyttekompaniet.

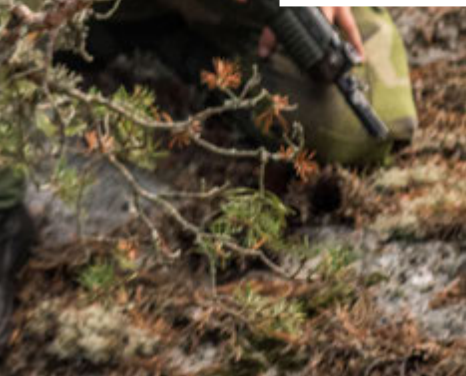
– Ett exempel är granatkastarna, där finns fler likheter än skillnader och det mesta känner jag igen. Det har även varit givande att få öva en längre tid ihop, för då har det även funnits tid till att prata utanför övningen. Något som jag lärde mig därifrån var exempelvis hur deras utbildning är upplagd och hur deras rotationssystem ser ut när de tjänstgör i olika delar av världen, berättar han.

MARINKÅREN BASERAD I NORGE

TOTALT DELTOG 75 amerikanska soldater. I styrkan ingick soldater från bland annat en marinkårspluton, en granatkastarenhet och prickskyttar – alla baserade i Norge och tillhörandes United States Marine Corps Forces Europe. Det svenska bidraget i Archipelago Endeavour bestod av ett amfibieskyttekompani med ca 170 amfibiesoldater. ◀

Gemensamt lärande. Genom samarbetet får Amfibiebataljonen värdefulla kunskaper, även marinkåren lär sig saker. Från vänster: Gunnery sgt Stallings, Carl Krüsell Berg, Jakob Johansson. Gemensam uppställning vid Balders Hage på Berga.

ENKÖPING

Med så många förband på samma plats kan Enköpings garnison erbjuda en livslång karriärutveckling för medarbetarna.

TAR LEDNINGEN

Text *Therese Timpson/LedR*

I Enköpings garnison samlas Försvarsmaktens kompetens inom ledningssystem.

Stolt och nöjd. Överste Mattias Hanson är chef för Enköpings växande garnison.

TÄNK DIG EN plats där samtliga förmågor inom ledningsområdet i Försvarsmakten samarbetar med FMV och lokalt näringsliv, och där medarbetarna kan ha en livslång karriär – från rekryt till general på en och samma plats. – Vi bygger nu framtidens garnison med ett centrum för ledning här i Enköping. Det är otroligt spännande, säger chefen för Enköpings garnison, överste Mattias Hanson.

Enköpings garnison är redan i dag en smältdegel av personal från olika förband och stridskrafter men gemensamt för dem alla är att de verkar inom ledningsområdet. Att garnisonschefen nu fått i uppgift att

skapa ett centrum för ledning i Enköping är inte förvånande. Staden har en lång tradition av innovativa företag, varav många grundats av människor med erfarenhet från Försvarsmakten. Även inom garnisonen finns ett väl utvecklat samarbete mellan Försvarsmaktens förband, FMV och lokala it-bolag.

KOMPETENSEN SAMLAS

SOM EXEMPEL ARBETAR Ledningsregementets MSK Ledsyst och FMTIS nära FMV vid framtagandet av nya ledningssystem till Försvarsmakten, något som visat sig vara en framgångsfaktor i arbetet. Även Försvarsmaktens sambandsbataljon arbetar nära FMTIS, FMV och FMLOG när

Bra samverkan. Från vänster: Fredrik Färnqvist, MSK Ledsystem, Jonas Holst, MSK Ledsystem, Erik Ehrenfors FMV.

”Vi bygger nu framtidens garnison med ett centrum för ledningen här i Enköping. Det är otroligt spännande.”

ledningssystemen lämnats över till Försvarsmakten, vilket är oerhört viktigt för att kunna stödja ledningsförmågan. Under 2019 flyttar även de delar av FMTIS systemförvaltningsenhet, SFE, och MSK Ledsystem som finns i Stockholm till garnisonen. Två enheter som redan idag har en nära relation till varandra.

– Det är otroligt viktigt att Försvarsmaktens samlade kompetens inom området arbetar tillsammans för att vi ska kunna beställa, utveckla, förvalta och utbilda på våra ledningssystem i Försvarsmakten. Den förmånen har vi här i garnisonen, säger Mattias Hanson.

Att Enköpings garnison är

prioriterad märks. Regeringen fattade nyligen beslut om att Fortifikationsverket köper anläggningen Stenvreten för 200 miljoner kronor, där flera av garnisonens enheter kommer att placeras tillsammans.

KARRIÄREN UNDERLÄTTAS

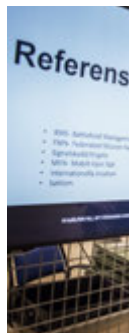
MATTIAS HANSON ÄR också väldigt glad över vad ett centrum för ledning innebär för medarbetarna i garnisonen. Redan idag kan man ha en lång karriär inom Ledningsregementet men i morgon kan man även arbeta vid Arméstaben eller gå över till FMV och FMTIS, utan att behöva lämna Enköping. Han konstaterar också att en majo-

ritet av medarbetarna pendlar från städerna kring Enköping, och att det fungerar bra.

– Vi vill kunna erbjuda personalen en livslång karriär i Enköping, där man kan utvecklas i sin profession och ändå kunna kombinera en karriär med familj och fritid. Nu kan man börja som rekryt och sluta som general här, säger han.

Enköpings garnison kommer att växa med över 500 medarbetare och bli en av Sveriges största garnisoner. Det i sig är en utmaning. Just nu pågår ett omfattande arbete för att kartlägga och planera var samtliga enheter ska placeras för att kunna få så mycket synergieffekt som möjligt.

– Just nu lägger vi ett jättepussel. När vi är klara har vi förhoppningsvis skapat en dynamisk miljö som fortsätter att främja samarbete mellan organisationsenheter och andra myndigheter. ◀

Första spadtaget i Enköping.
Men inte det sista.

Genomgång, Erik Ehrenfors FMV
Fredrik Färnqvist, MSK Ledsystem,
Jonas Hölst, MSK Ledsystem,

CENTRUM FÖR LEDNING

- »» Enköpings garnison ligger nära stadskärnan i Enköping. Garnisonen är hem för Ledningsregementet (**LedR**), Försvarets telekommunikations- och informationsförband (**FMTIS**) och Försvarets logistik (**FM LOG**). Försvarets Materielverk (**FMV**) och Fortifikationsverket har också personal i garnisonen.
- »» 2019 flyttar den nya Arméstaben till Enköpings garnison. Även delar av FMTIS Systemförvaltningsenheten (**SFE**) och Materielkontor Ledningssystem (**MSK Ledsystem**), som tidigare varit grupperade i Stockholm, flyttar till garnisonen.
- »» Idag arbetar cirka 1 500 medarbetare i garnisonen. Kommande år växer garnisonen till över 2 000 medarbetare och blir en av Sveriges största garnisoner.

NYA KOLLEGOR

FÖLJER DU MED TILL FÖRSVARSMAKTEN?

Av 1 844 tillfrågade har 14 aktivt svarat nej och 1 693 ja till verksamhetsövergången från Försvarets materielverk till Försvarets materielverk till Försvarets materielverk. Här är fem som svarat ja.

PETER HAMMARSTRÖM

Produktföreträdare ammunitionsröjning (EOD-sjö). Går till Marinstaben på Muskö.

"Jag såg inte svaret nej som ett alternativ. Samma jobb ska utföras oavsett

arbetsgivare. Jag hoppas få mer information om mottagande förband, chef och fysisk placering inom kort."

MARCUS BERGMAN

Chef Markverkstad Stockholm (Kungsängen och Berga). Ska till FMTS.

"Eftersom jag vill

fortsätta att arbeta med produktion och verkstadsdrift

så var valet lätt! Blir intressant att få vara med och bidra till utveckling av den tekniska tjänsten inom FMTS."

PIA EDSTRÖM

Inköpssamordnare armésystem. Går till FM HRC i Stockholm.

"Jag ville fortsätta som Inköpssamordnare och då var valet inte svårt. Att

efter 39 år på FMV bli

överförd till FM kan bli jobbigt, men roligt att lära nytt.

Mitt kontaktnät tar jag självklart med mig."

ANGELA ULLMAN

Kommunikatör. Ska till Flygstaben i Uppsala.

"För många som går över

finns det inget val om man inte vill bli arbetslös. Jag ser

fram emot mitt nya jobb och nya utmaningar. Det negativa är resvägen som blir lång för mig."

VERA STRANDELL ALMÉ

Miljösamordnare. Går till FMLOG i Stockholm.

"Jag svarade ja! Tycker

att det ska bli jätteroligt. Som relativt nyex-

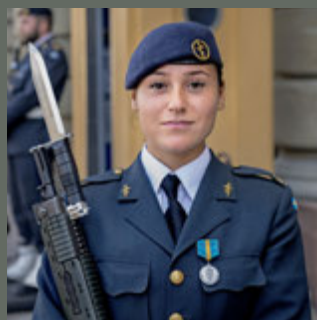
aminerad är det positivt att få erfarenhet och inblick även i Försvarets materielverk. Det känns som att jag hamnat rätt!"

VÄRLDENS BÄSTA

FÖRSVARSMAKTEN BESTÅR AV NÄRMARE 31 000 KONTINUERLIGT OCH TIDVIS TJÄNSTGÖRANDE MEDARBETARE. MÅNGA ÄR FÖDDA UTOMLANDS ELLER KOMMER FRÅN FAMILJER MED RÖTTER I ANDRA KULTURER. HUR UPPLIVER DE ATT JOBBA I FÖRSVARSMAKTEN? VI HAR TRÄFFAT NÅGRA AV DEM.

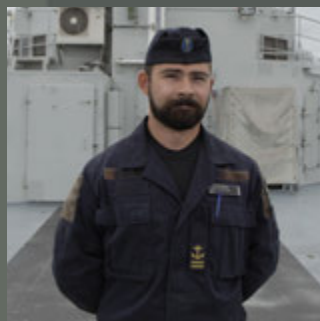
MOHAMMED AL-HAKIM s26-27

EVIN OMARI s28-29

MEDARBETARE

Text Erica Dahlquist/LEDS KOMM Foto Bezav Mahmod/ComCam, Astrid Amtén/ComCam, Jimmie Adamsson/Tredje sjöstridsflotiljen, Rickard Törnhjelm & Hampus Hagsted/ComCam,

EMIN EMINAGIC s30-31

ANIRBAN DAS PURKAYASTHA . . s32-33

FATIMA AGNAOU s34-35

MOHAMMED AL-HAKIM

Ålder: 33 år.

Befattning: Insatsledare, Ledningsregementet, Enköping. Elitdomare, ingår i FM Elit sedan 2015.

Bakgrund: Ett år gammal flydde han krigets Irak med mamma, pappa och fyra syskon. Flykt genom fem länder under sju år. Sista sträckan till Sverige, i en enkel fiskebåt från Riga till Gotland, tog en vecka. Båten, avsedd för 16 personer, fylldes med 450 människor.

Varför sökte du dig till Försvarsmakten?

– Jag attraherades av utmaningen, såg möjligheten till bra träning, disciplin och chansen att få utvecklas som människa. Men pappa hade svårt att acceptera det. ”Här har vi flytt från kriget och nu ska du bli militär...”

Mest stimulerande?

– Jag jobbar halvtid med rekrytering och den övriga tiden är jag svensk och internationell fotbollsdomare. Ett bra sätt att kombinera det jag tycker är viktigt: det mänskliga mötet, ledarskap och kommunikation.

Hur rekryterar vi fler med annan bakgrund?

– Se till att synas mer ute! Reklam är bra, men inget slår det personliga mötet. Då kan man bemöta de fördomar som finns. Många tror att det är tufft, att befälen gapar och skriker på dig. Det är bara på film, brukar jag säga. Vi tar hand om varandra i Försvarsmakten.

Några fördelar med att vara född utanför Sverige?

– Ja, jag kan enkelt förstå och bemöta andra med samma bakgrund. Flera gånger har jag kunnat ge svar på hur man ska bemöta religions- eller kulturfrågor. ◀

” MÅNGA TROR ATT
DET ÄR TUFFT,
ATT BEFÄLEN GAPAR
OCH SKRIKER PÅ DIG.
DET ÄR BARA PÅ FILM,
BRUKAR JAG SÄGA. VI TAR
HAND OM VARANDRA I
FÖRSVARSMAKTEN. ”

” HADE INGEN TANKE PÅ ATT BLI SOLDAT FRÅN FÖRSTA BÖRJAN. JAG VILLE BLI POLIS ELLER SJUKSKÖTERSKA, MEN FASTNADE FÖR SOLDATLIVET DIREKT. ”

EVIN OMARI

Ålder: 22 år.

Befattning: Sjukvårdare, Ledningsregementet, Enköping.

Bakgrund: Född i Göteborg, uppvuxen i Kungälv. Kurdisk släkt från Turkiet, men mamma och pappa är födda i Libanon. Modersmål är kurdiska, men förstår också arabiska.

Varför har du sökt dig till Försvarsmakten?

– Blev undersköterska 2006 då jag läste vårdprogrammet med inriktning akutsjukvård/räddningstjänst. Jag sökte hit för att få en bra merit, hade ingen tanke på att bli soldat från första början. Jag ville bli polis eller sjuksköterska, men fastnade för soldatlivet direkt.

Mest stimulerande med jobbet?

– Kollegorna och att ingen dag är den andra lik. Sammanhållningen är otroligt bra och jag kommer alltid med ett leende till jobbet.

Största utmaningen?

– Att man måste gå utanför sin «comfortzone» – det är både utmanande och väldigt roligt!

Hur rekryterar vi fler med annan bakgrund?

– Det är viktigt att fånga upp ungdomar i högstadiet. Jag hade aldrig hört talas om Försvarsmakten eller soldater förrän jag hittade information via hemsidan. Det enda man har hört om militärer är om krig i hemlandet. Jag tycker det är mycket viktigt att nå ut till unga. Ungdomarna behöver få möta poliser, sjuksköterskor och oss från Försvarsmakten i skolan och på ungdomsgårdar.

Har du haft några fördelar av din bakgrund?

– Ja, mina språkkunskaper har varit till nytta i Försvarsmakten. ◀

EMIN EMINAGIC

Ålder: 25 år.

Befattning: Signalmatros, Tredje sjöstridsflottiljen, Karlskrona.

Bakgrund: Född i Split, Kroatien. Föräldrarna från Bosnien. Flydde kriget och kom till Sverige när Emin var två år.

Varför har du sökt dig till Försvarsmakten?

– Det verkade vara ett spännande jobb, med mycket disciplin. Från början utbildade jag mig till möbelsnickare, men hade väldigt svårt att hitta jobb. Jag bestämde mig för att göra GMU, för att se hur jag kände för det. Nu har jag varit signalmatros i 3,5 år och jag trivs så bra.

Mest stimulerande i jobbet?

– Variationen, ingen dag är den andra lik. Som signalmatros är jag utkik, signalerar morsekod, är kulspruteskytt, rökdykare och Fast rescue boat-förare (FRB). Är vi till havs så är jag en av dem som tar bilder om vi ser intressanta objekt. På fartyget är det gott om utrymme, bra med träningsmöjligheter och maten är väldigt bra.

Vilken är den största utmaningen?

– Disciplinen, att man ska lära sig de fasta rutiner som finns. Att jobba tillsammans med andra men också att bli tillsagd vad man ska göra. Uppgiften går först.

Hur rekryterar vi fler med annan bakgrund?

– Jag har många kompisar som är nyfikna på Försvarsmakten, men som har noll koll på vad vi faktiskt gör. Jag gillar Försvarsmaktens reklam, men den sticker inte ut tillräckligt. Den kunde vara vassare, lite mer som den amerikanska mentaliteten – ännu mer stolthet. ◀

” JAG HAR MÅNGA
KOMPISAR
SOM ÄR NYFIKNA PÅ
FÖRSVARSMAKTEN, MEN SOM
HAR NOLL KOLL PÅ VAD VI
FAKTISKT GÖR. ”

” JAG MÄRKER TYDLIGT NÄR
JAG ÄR UTE PÅ MÄSSOR ATT
MÅNGA MED UTLÄNDSK BAKGRUND
GÄRNA KOMMER FRAM TILL MIG. ”

ANIRBAN DAS PURKAYASTHA

Befattning: Administratör,
HR-centrum

Ålder: 27 år.

Bakgrund: född i Sverige, rötter i
Calcutta, Indien.

Hur hamnade du i Försvarsmakten?

– När jag läste till lönespecialist såg jag en jobbannons på HRC. Jag visste inte särskilt mycket om Försvarsmakten då. Men pappa, som tidigare jobbade med HR i indiska försvarsmakten, tyckte absolut att jag skulle söka. Hela min klass sökte – men jag fick jobbet.

Mest stimulerande med jobbet?

– 2015 gjorde jag grundläggande soldatutbildning (GSU Int). Det var så häftigt att se kärnverksamheten på Livgardet i sex veckor. Öva, skjuta, praktisera sjukvård. Så det handlar om gemenskapen, lagandan, blandningen av civilt och militärt och förstås att det är en organisation med så många utvecklingsmöjligheter.

Hur rekryterar vi fler med annan etnisk bakgrund?

– Vi som har annan etnisk bakgrund än svensk är de bästa ambassadörerna för det. Jag märker tydligt när jag är ute på mässor att många med utländsk bakgrund gärna kommer fram till mig.

Har du haft några fördelar av din bakgrund?

– För ett par år sedan skulle den indiske arméchefen besöka Sverige. Hans fru, som var mycket intresserad av HR-frågor, ville göra ett besök på HRC. Eftersom jag kan språket fick jag ta hand om guidningen, men tyvärr ställdes besöket in med kort varsel. Annars brukar det vara uppskattat att berätta om indisk kultur på fikastunderna på jobbet. ◀

FATIMA AGNAOU

Ålder: 29 år.

Befattning: HR-generalist,
Högkvarteret.

Bakgrund: Född i Nacka. Föräldrar
från Agadir, Marocko.

Mest stimulerande med jobbet?

Att det är en stor arbetsplats, det finns möjlighet att röra på sig inom organisationen. Eftersom jag inte har någon militär bakgrund fick jag möjligheten att genomföra grundläggande soldatutbildning, GSU Int, under sex veckor på Livgardet. Det gav mig större förståelse vad Försvarmakten gör.

Största utmaningen?

Som civil är det inte alltid lätt att förstå det militära språket. Som ung och kvinna i Försvarmakten måste man ibland stå på sig, och dessutom som civil bland militärer. Det är ingen stor sak för mig, men visst har det varit situationer där jag känt att detta hade hanterats annorlunda om jag varit medelålders man och officer.

Hur rekryterar vi fler med annan etnisk bakgrund?

Det är viktigt att besöka mässor, skolor och lite mer invandrarrika områden. Många tänker bara på de militära tjänsterna och glömmer bort att man även kan arbeta civilt. Lyft fram att det är bra att ha ett annat språk som modersmål, exempelvis arabiska eller franska, det efterfrågas i organisationen.

Har du mött några fördomar?

Det har hänt att jag fått frågor som jag inte hade fått om jag varit etnisk svensk, men de har varit så få och oftast har det handlat om okunskap eller nyfikenhet. ◀

” LYFT FRAM ATT DET ÄR
BRA ATT HA ETT ANNAT
SPRÅK SOM MODERSMÅL,
EXEMPELVIS ARABISKA ELLER
FRANSKA, **DET EFTERFRÅGAS**
I ORGANISATIONEN. ”

STABER FÖR ETT STARKARE FÖRSVAR

ARMÉN, MARINEN OCH FLYGVAPNET SAMORDNAS FRÅN NYBILDADE STABER FRÅN ÅRSSKIFTET.

EN GENOMGRIPANDE FÖRÄNDRING MED SYFTE ATT STÄRKA SVERIGES FÖRSVAR. NU GER ARMÉCHEFEN, MARINCHEFEN OCH FLYGVAPENCHEFEN SIN SYN PÅ HUR FÖRSVARGRENARNA KOMMER UTVECKLAS I FRAMTIDEN.

KARL ENGELBREKTSON**ARMÉCHEF**

Arméstabens placering: Enköping.

**”MED ARMÉSTABEN I ENKÖPING BLIR
DET EN TYDLIGARE ARMÉLEDNING.”****Vad innebär din nya roll
som arméchef?**

– Jag välkomnar den förstärkta roll som armén får som försvarsgren. Med arméstaben i Enköping blir det en tydligare arméledning som bättre kan stödja våra förband.

Det blir också en bättre helhet mellan produktionsplanering och genomförande av operationer. Arméns förbandschefer får en samlad stab att rapportera till. Samtidigt förstärker vi uppdragstaktiken som ledningsmodell, för att uppnå bästa möjliga lokala effekt.

Även för arméns medarbetare blir det en ökad tydlighet. Armén är i huvudsak en regementsorganisation och det är naturligt att medarbetare känner lojalitet främst gentemot sitt hemförband. Därefter mot armén. Försvarsmaktens attraktion och rekrytering förstärks alltså genom en tydligare profilering av arméns förband.

**Vilka är de stora
utmaningarna?**

– Utmaningar har vi alltid. Kanske speciellt för armén när vi nu går mot att nationellt kunna slåss mot en kvalificerad motståndare. Hur mycket behövs för att kunna

Arméchefen Karl Engelbrektson.

FOTO MATTIAS HELLGREN/FÖRSVARSMAKTEN

försvara landterritoriet?

Vad är en kvalificerad motståndare och vilka krav ställer detta på vår krigföringsförmåga?

Det är nödvändigt att återuppbygga en lättare logistik långt fram i stridslinjerna, så att vi kan ha rörliga brigadförband. Vi måste klara av att slåss under luftshot, artillerihot, signalspaning och elektronisk krigföring. Mot moderna stridsmedel, moderna sensorer och så vidare. Under kortade bekämpningstider och med svårigheter att röra oss utan att bli upptäckta. Det ställs alltså stora krav på armén vad gäller ökad rörlighet och organisation. Tre brigader för norra-mellersta-södra Sverige, två brigadstridsgrupper för Stockholm och Gotland samt en fördelnings-, divisionsledning. Det är min uppfattning var vi bör stå efter 2025. Alltså 3–2–1.

**Vad ser du mest fram
emot?**

– Först och främst att få ihop all kompetens och alla duktiga människor som idag finns i två olika staber, på FMLOG och på FMV, under en fana. Arméstaben får också ett mycket starkt chefsgäng och dessa hoppas jag få presentera närmare års-skiftet.

**Hur ser du på samarbetet
mellan armén, marinen
och flygvapnet?**

– När försvarsgrenarna får en förstärkt roll, då utvecklas möjligheterna för oss att samarbeta. Tydliga gränser tvingar fram tydlig samverkan. Försvarsgrenscheferna kommer till högre chef att kunna ge besked om vad armén, marinen och flygvapnet klarar av. ◀

Text **Michael Jarl/Prod
Armé**

JENS NYKVIST**MARINCHEF**

Marinstabens placering: Muskö.

**”VI SKAPAR NU FÖRUTSÄTTNINGAR ATT
BLI FARLIGARE FÖR FIENDEN.”****Vad innebär din nya roll
som marinchef?**

– Jag välkomnar verkligen etableringen av marinstaben. Att som försvarsgrenschef leda både produktion och operationer skapar helt andra förutsättningar. Jag, tillsammans med min stab, kommer att äga vår planering och genomförande vilket medför att vi kan ha en bättre uppföljning av all verksamhet. Det skapar större handlingsfrihet och gör det lättare att prioritera och styra den marina verksamheten inom samtliga områden. Verksamhetsövergången från FMV till marinen innebär också en ökad möjlighet för styrning och beslutsfattande vilket gör marinen än mer komplett. Vi skapar förutsättningar att bli farligare för fienden.

**Vad ser du för
utmaningar?**

– Tiden, det tar tid att genomföra förändringar. Förändringen är omfattande och påverkar alla led. Det innebär nya lednings- och lydnadsförhållanden, nya arbets sätt och inte minst ett utökat ansvar. Det gäller internt inom marinstaben men också emellan den taktiska, operativa och militärstrategiska nivå.

Marinchefen Jens Nykvist.

Infrastrukturen på Muskö är också en utmaning. Det tar tid att bygga upp en väl fungerande lednings- och stabsplats och vi får inte tappa ledningsförmågan. Marinstaben är redan på plats på Muskö med tre medarbetare som verkar fullt ut från vår nya stabsplats. Transporter till och från Muskö är något vi ser noga på för att få till det på ett bra sätt.

**Vad ser du främst fram
emot?**

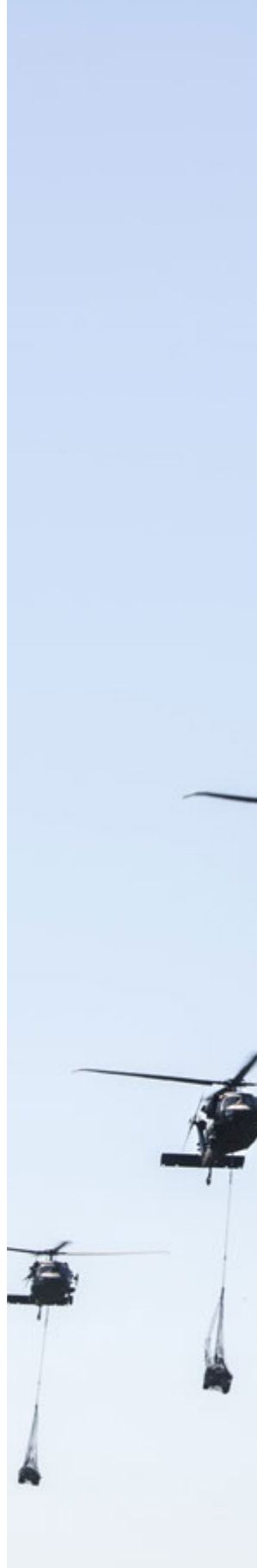
– Att tillsammans med personalen etablera marinstaben. Med den samlade kompetensen får vi en ökad uthållighet och vi kan fokusera på det som är viktigt, det vill säga utveckla en stark marin. Jag ser också att marinens olika processer får kortare ledtider som i sin tur leder till snabbare beslut. På sikt får detta en positiv påverkan på

utvecklingen av marinens krigsförband.

**Vilka andra vinster ser du
med etableringen?**

– Marinen löser uppgifter, övningar och insatser, dygnet runt, året om. Arbetsmetoden är att fortsätta integrera övningar och operationer både i närområdet och långt utanför. Med en stark marinstab kan vi utveckla denna unika och väl fungerande ledning och därmed öka marinens operativa effekt. Andra vinster är enkelheten att fortsätta driva vårt internationella samarbete. Dessutom innebär verksamhetsövergången från FMV att marinstaben kommer att kunna påverka vidmakthållande och underhåll på ett enklare och tydligare sätt. ◀

Text & foto **Kristina Swaan/Prod Marin**

MATS HELGESSON**FLYGVAPENCHEF**

Flygstabens placering: Uppsala.

”ÄNTLIGEN SÅ BLIR VI *ETT* FLYGVAPEN.”**Vad innebär din nya roll?**

– I min roll som chef för flygvapnet så säger jag: äntligen! Äntligen så blir vi *ett* flygvapen, detta är något vi vill. Konkret handlar det om att få leda ett flygvapen med både insats- och produktionsverksamhet. Med etableringen av flygstaben i Uppsala så blir vi mer kompletta eftersom flygvapnet via verksamhetsövergången från FMV också tillförs flygverkstäderna, driftstyrningen och servicefunktion. Det gör att vi får bättre förutsättningar att nå ökad operativ förmåga.

Vad ser du för utmaningar?

– Omvärldsutvecklingen driver på förändringen. Vi behöver öka vår förmåga och våra förbandsvolymer om vi ska matcha omvärldsutvecklingen samtidigt som vi ska ha en hög ambition i till exempel incidentberedskapen. Flygstaben ger oss bättre möjligheter att göra det än den gamla organisationen.

Men det är också en utmaning att praktiskt etablera försvarsgrenen och flytta verksamhet. Den största utmaningen är tiden, att komma igång med flytten och arbetet efter flytten till Uppsala.

Flygvapenchefen Mats Helgesson.

Vi måste komma igång snabbt och vi får inte tappa kraft. Sen ska vi också få till vårt sätt att jobba, både inom flygstaben, med våra försvarsgrenssyskon och med kvarvarande högkvartersdelar i Stockholm.

Jag accepterar inte en produktionsdipp vad gäller insatsledning och flygsäkerhet. Initialt kommer det givetvis att finnas lite friktion, det är jag medveten om, men det kan jag acceptera.

Vad ser du främst fram emot?

– Att få ett flygvapen mer i balans och att vi blir så bra som vi kan vara. Arbetet i nya flygstaben spänner över hela spektrat från pågående insatser till framtidens flygvapen. Vi kan fokusera på nationell försvarsförmåga och öva taktisk överlägsenhet. Med etableringen av

flygstaben kommer ny-gamla funktioner tillbaka i staben som exempelvis kommunikation och infrastruktur. Dessutom får vi tillbaka personal med stor kompetens till flygvapnet från FMV. De är välkomna och behövs verkligen.

Vilka andra effekter ser du med etableringen av flygstaben?

– Vi får en samlad flygförsvarsförmåga och blir starkare och mer robusta – det blir mer pang för pengarna. Internationella samarbeten med våra partners, exempelvis Finland, kommer bli lättare då vi kan hantera alla frågor när det kommer till insats, produktion och utveckling. Med en samlad flygvapenledning får vi en mer lättillgänglig profil, vilket jag tror gynnar oss i personalförsörjningen. <

Text & foto Louise Levin/F21

Text Melina Westerberg Foto Melina Westerberg & Bezav Mahmud/ComCam

KRAFT PROVET

Sexton testade för att försöka bli uttagna till den prestigefyllda röjdykarutbildningen, sex gick vidare. Försvarets Forum var på plats under mönstringen i Karlskrona.

DE ÄR TRÖTTA, svettiga och helt ovetandes om vad som väntar. Sida vid sida ställer de upp på ett led linje utanför simhallen samtidigt som solens första strålar jobbar sig upp över horisonten. Den kompletterande prövningen för röjdyk i Karlskrona lider

mot sitt slut. Från början var de sexton sökande, nu är de bara sex stycken kvar. En av dem är Elof Holmgren, till vardags sjöman vid Fjärde sjöstridsflottiljen.

Alla som söker till röjdykarna genomgår den kompletterande prövningen. Testerna är om-

Aspiranterna har precis anlänt och står uppställda utanför Försvarsmaktens dykeri och navalmedicinska centrum (DNC). Löpningen genomförs på Lindholmen i Karlskrona örlogshamn på platt mark och med flera skarpa vändningar.

”Vi har höga krav eftersom det krävs i tjänsten som röjdykare. Vi arbetar ofta med skarp tjänst i stressade förhållanden.”

fattande och historiskt sett har två av tio gått vidare för att påbörja utbildningen. Av dessa är det mellan 50 och 70 procent som sedan tar examen.

– Vi har höga krav eftersom det krävs i tjänsten som röjdykare. Vi arbetar ofta med skarp tjänst i stressade förhållanden, säger Viktor Månsson, röjdykare och ansvarig för den kompletterande provningen.

RÖJDYKARE ÄR SOM EN FAMILJ

PROVNINGEN INLEDS MED ett löptest på tre kilometer. Kondition är grunden till en allmänt god fysik och den som inte klarar löpkravet förväntas heller inte ta sig igenom övriga tester.

Elof Holmgren kommer i mål först av alla och kan nöjt pusta ut. För en kort stund. Molnen ligger tjocka över Karlskronas örlogshamn när gruppen joggar iväg för att genomföra kontroller i styrka.

– Jag söker till röjdykarna för att jag har förstått det som att det är ett trevligt förband med ett gött gäng, det verkar vara som en liten familj och det vill jag bli en del av. Dessutom verkar arbetsuppgifterna vara varierande och utmanande både fysiskt och psykiskt, säger Elof Holmgren i en paus.

När styrketesterna är klara har flera sökande fått åka hem. Orsaken till att många miss-

lyckas är brist på förberedelser. – Med lite vilja och rätt träning så kan alla klara av det här. Kraven finns på Försvarsmaktens hemsida, har man inte sett till att man klarar av det vi söker innan man kommer hit så är man inte tillräckligt motiverad, säger Månsson.

RÖJER MINOR TILL HAVS

DET ÄR INTE bara en stark kropp som behövs. Den som drömmer om att bli röjdykare behöver också ett starkt psyke. Röjdykarnas främsta uppgift är att röja minor till havs men också att understödja landförband med IEDD-förmåga (Improvised Explosive Device

”Det är inte bara en stark kropp som behövs. Den som drömmer om att bli röjdykare behöver också ett starktpsyke.”

En till! Elof Holmberg ger allt han har. Kravet är nio dips, men vill du ha ett bra resultat som tar dig vidare bör du visa ambitioner. Vattenfysen är utslagsgivande med en mängd olika övningar.

Disposal), alltså att röja hemmasnickrade bomber.

– Under arbetet med skarp ammunition måste man hålla sig skärpt. Vid djupa dyk är det viktigt att kunna hålla sig lugn och hantera oförutsedda situationer, där nere är det bara du och din dykparskamrat, där finns det ingen annan hjälp att få, säger Viktor Månsson.

Det är en sömning skara som ställer upp i korridoren i logementet på morgonen dag två. Den beryktade vattenfysen står för dörren och anspänningen känns i rummet. En vanlig missuppfattning är att alla röjdykare måste vara elitsimmare. Visst

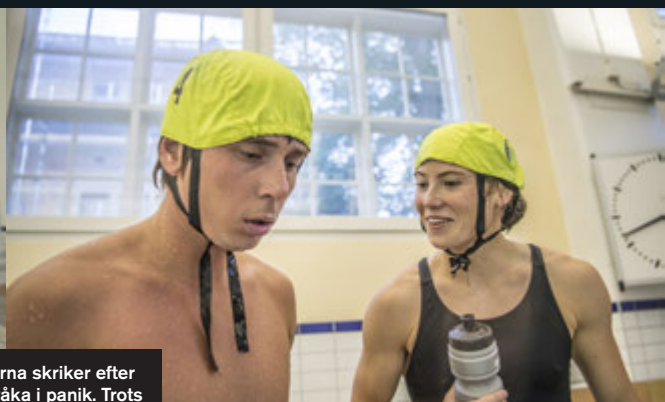
har en simmare en viss fördel när det gäller att simma fort på ytan, men det är inte vad röjdykare sysslar med.

– Det är en väldigt liten del i utbildningen som är ren simning. Vi söker personer som trivs i vattnet och som inte får panik när det blir riktigt jobbigt och lungorna skriker efter luft. En person som du kan känna dig trygg med under ett dyk, säger Viktor Månsson.

UTBILDNING PÅ TIO VECKOR

ELOF HOLMGREN ÄR ingen simmare men har en bakgrund inom simhopp. Han berättar att han haft minimal hjälp av

det under testerna. Vattenfysen består av kullerbyttor framåt och bakåt, neddyk till botten och vattentramp. Mängder av vattentramp. De sökandes blickar är långt bort i fjärran när de kliver upp ur poolen och några minuter senare återsamlas på linje utanför simhallen. Solen har gått upp och med hungriga magar joggar de tillbaka till örlogsbasen för frukost. Deras öde ligger nu i händerna på instruktörerna. För de lyckligt lottade väntar tio veckor av vattenfys, tidskrav och eventuellt en framtid inom Sveriges skarpaste dykeriförband. ◀

Trots att lungorna skriker efter luft får du inte råka i panik. Trots konkurrensen visar de prövande upp ett gott kamratskap.

HÅLLER DU MÅTTET?

Här är kraven som du ska klara vid en kompletterande prövning.

Löpning 3 km: 13:45.

Räckhäv/Chins: 5 repetitioner.

Dips: 8 repetitioner.

Step-up med 40 kg: 20 repetitioner.

Marklyft egen kroppsvikt: 1 lyft.

Situps: 40 repetitioner.

Ryggresningar: 40 repetitioner.

Armhävningar/böjsträck: 40 repetitioner.

Vattenfys: Fullföljt vattenfyspass med godkänt resultat.

Submarin läkarundersökning: G.

Provtryckning i tryckkammare till 50 m djup: G.

Intervju: G.

Samtliga styrkemoment genomförs i 50 takt, det vill säga 25 repetitioner per minut.

FAKTA RÖJDYKARE

»» Röjdykare jobbar med skarp ammunitionsröjning från havets botten hela vägen upp på land. De grundläggande uppgifterna består av sök, dokumentation och röjning av oexploderad ammunition (OXA).

»» Som röjdykare kan du jobba ombord på röjdykfartyg eller i en mobil EOD-grupp (explosive ordnance disposal).

»» Röjdykarna på fartygen löser i huvudsak ammunitionsröjning ute till sjöss och in till strand eller kaj. Fartygsburna röjdykare ingår i besättningen och löser även uppgifter som navigation, skyddstjänst och sonartjänst när de inte

dyker eller förbereder inför dykupdrag.

»» En EOD-grupp med röjdykare kan verka från fartyg och land och arbetar även med ammunitionsröjning på land i marin miljö. Vissa EOD-grupper löser även mer avancerade röjningar av improviserade laddningar, så kallade IED:er.

»» Röjdykarna löser skarpa uppgifter i fredstid såväl som i krig, på borta- eller hemmaplan, enskilt eller tillsammans med andra förband.

»» Som röjdykare kan du tjänstgöra i Haninge utanför Stockholm, Skredsvik utanför Uddevalla eller i Karlskrona.

SKOLAD TILL SPECIALISTER

Praktiken på Livgardet är bland det bästa med att plugga till specialistofficerare, tycker kadetterna Lisa och Marcus.

LISA JOHANSSON och Marcus Hagberg läser sin tredje termin på specialistofficersutbildningen. Båda har riktat in sig på markstrid och genomför nu sin praktik på Livgardets 12:e bataljon i Kungsängen där de utbildar värnpliktiga rekryter. – Det är otroligt bra att ha en termin på grundutbildning så man får praktisera sina kunskaper på trupp men även få handledning, säger Lisa Johansson

Efter att ha studerat två terminer på Markstridsskolan i Kvarn blickar Lisa och Marcus framåt. Ett spännande halvår väntar där rekryterna genomgår en varierad utbildning och där de båda kadetterna spelar en stor roll.

– Tydlighet samt att vara konsekvent är något som fungerar på rekryter och något jag tycker är viktigt, menar Marcus Hagberg.

Lisa håller med.

– Som instruktör och befäl för en nyinryckt rekryt måste du hela tiden tänka på vad du säger. Allt måste vara mer tydligt. Du får inte ge för många ingångsvärdar samtidigt i början, för då blir bara hälften gjort. Ge hellre rekryterna färre

”Som instruktör och befäl för en nyinryckt rekryt måste du hela tiden tänka på vad du säger”, berättar Lisa Johansson. Till vänster: Marcus Hagberg.

uppgifter att lösa och mindre tid emellan.

FOKUS PÅ DIG SJÄLV

UTBILDNINGEN UTE PÅ skolorna har haft en inriktning på pedagogik.

– Jag tycker att utbildningen har varit bra överlag, säger Lisa Johansson.

– Den var mer generell än vad jag hade föreställt mig. Tidigare kullar innan ASOU (Anpassad specialistofficersutbildning) innehöll mer förbandsspecifik utbildning med vapenskoolor och andra mer specifika inriktningar. Det är inte ett lika vanligt inslag längre utan nu ligger tyngden på pedagogik, trupputbildning samt Susa (skjutledarutbildning skjutfält), säger Marcus Hagberg.

Hur var det att gå från grupp-

chef till kadett?

– Största skillnaden låg i att jag för en gångs skull kunde fokusera helt på mig själv. Enbart mina studier och träning var i fokus, vilket skiljer sig drastiskt från min vardag som gruppchef då hela plutonens behov är något man ständigt måste hantera. Både på gott och ont, säger Marcus Hagberg. Lisa Johansson är väldigt nöjd över praktikplatsen på ett GU-kompani.

– Det är fantastiskt givande att få praktisera allt vi lärt oss i skolan så tätt inpå. Jag lär mig nytt varje dag, säger hon. ◀

Text **Jules Attar** Foto **Astrid Am-tén/ComCam**

Info hur du gör för att söka finns på ansökan på tidningens baksida.

FAKTA

Det här gör en specialistofficer (SO/K och SO/T):

» Specialistofficeren utövar samtidigt ledarskap på lägre förbandsnivå.

» Specialistofficerare deltar i stridssituationer och verkställer militära

chefers insats- och verkansbeslut.

» Specialistofficerare ansvarar för att grupp-befäl, soldaterna och sjömännen utbildas och övas för att kunna verka i stridssituationer och andra operationer.

Det här gör en Officer (OF/K och OF/T):

» Leda militära operationer och besluta om när och till vilken grad militärt våldsanvändande ska tillhandahållas för att lösa uppgiften.

» Officersprofessio-

nens kärna är ledarskap och ledning av den väpnade striden på alla nivåer.

» Officersprofessionens ansvar sträcker sig från taktisk till strategisk nivå inom områdena mark, sjö, luft.

MITT I

Inspektion av flygplatsen i Beni, Nordkivu. Major Bengt Furuwidh (längst till höger) diskuterar försvarsplanen med kollegorna. Från vänster, i basker: överstelöjtnant Viñas (Uruguay), överstelöjtnant Jitendra (Nepal) och major Thapa (Nepal).

FOTO: MONUSCO/NEPBATT

KRIGET

DET ÄR EN AV VÄRLDENS FARLIGASTE KONFLIKTER DÄR REGERINGSTRUPPER SLÄSS MOT RÖVARBAND OCH ETNISKA GRUPPERINGAR. BENGT FURUWIDH INGÅR I **MONUSCO**, FN-MISSIONEN I ÖSTRA KONGO-KINSHASA, SOM SKA SÄKRA VALET I DECEMBER.

Text Tomas Eriksson

FEMTIOSEX PERSONER i FN:s fredsbevarande styrkor dödades under 2017 och FN-soldater har själva blivit måltavlor. ”Den blå hjälmen och FN:s flagga är inte längre ett naturligt skydd” som det står i Santos Cruz-rapporten till FN:s generalsekreterare.

I östra Kongo-Kinshasa finns FN-missionen Monusco med upp till 23 000 deltagare. Det är en mission vars uppdrag i dag i första hand handlar om att skydda civila och säkra valet i december.

Men för att skydda andra måste man skydda sig själv. I det arbetet spelar det inspektionsteam där den

afrikanska stater likväl som länder som Nepal och Uruguay. De riskerar alla att utsättas för överfall. Hårdast drabbad är den tanzaniska bataljonen där 15 soldater dödades i en attack på campen i Semuliki, den 7 december 2017.

– När vi kommer ut tittar vi på praktiska förberedelser för att klara ett angrepp, till exempel om stridsställningarna är tillräckligt utbyggda, om understödsvapen ingår i försvarsplanen. Men också om de har rätt och tillräcklig sjukvårdsberedskap eller kan ta ner en helikopter i mörker, säger Bengt Furuwidh.

DIPLOMATI DEL AV JOBBET
BATALJONERNA HAR OLIKA förutsättningar, när det kom-

”Konflikten är en av världens farligaste. Här slåss regeringstrupper mot etniska grupperingar och rena rövargäng.”

svenske stabsofficeren Bengt Furuwidh ingår en viktig roll.

– Vår uppgift är att inspektera beredskapen på FN:s förband, att se till att vi håller garden uppe och att camperna klarar ett angrepp, berättar han.

Konflikten i östra Kongo-Kinshasa är en av världens farligaste. Här slåss regeringstrupper mot etniska grupperingar och ibland rena rövargäng, strider ofta underblåsta av grannländer. Utöver gamla oförrätter vill alla dessutom förse sig av de rikedomar som finns i marken – coltan, kobolt, guld och koppar för att nämna några av de metaller som kan utvinna. Indien och Pakistan bidrar med flest soldater till Monusco, andra kommer från

mer till träning, utrustning och ekonomi. Så det gäller att som inspektör förhålla sig diplomatiskt.

– Det går inte att sabla ner, istället måste vi hitta gemensamma perspektiv och komma med rekommendationer. Vi ger alla 30 dagar på sig att fixa eventuella missförhållanden.

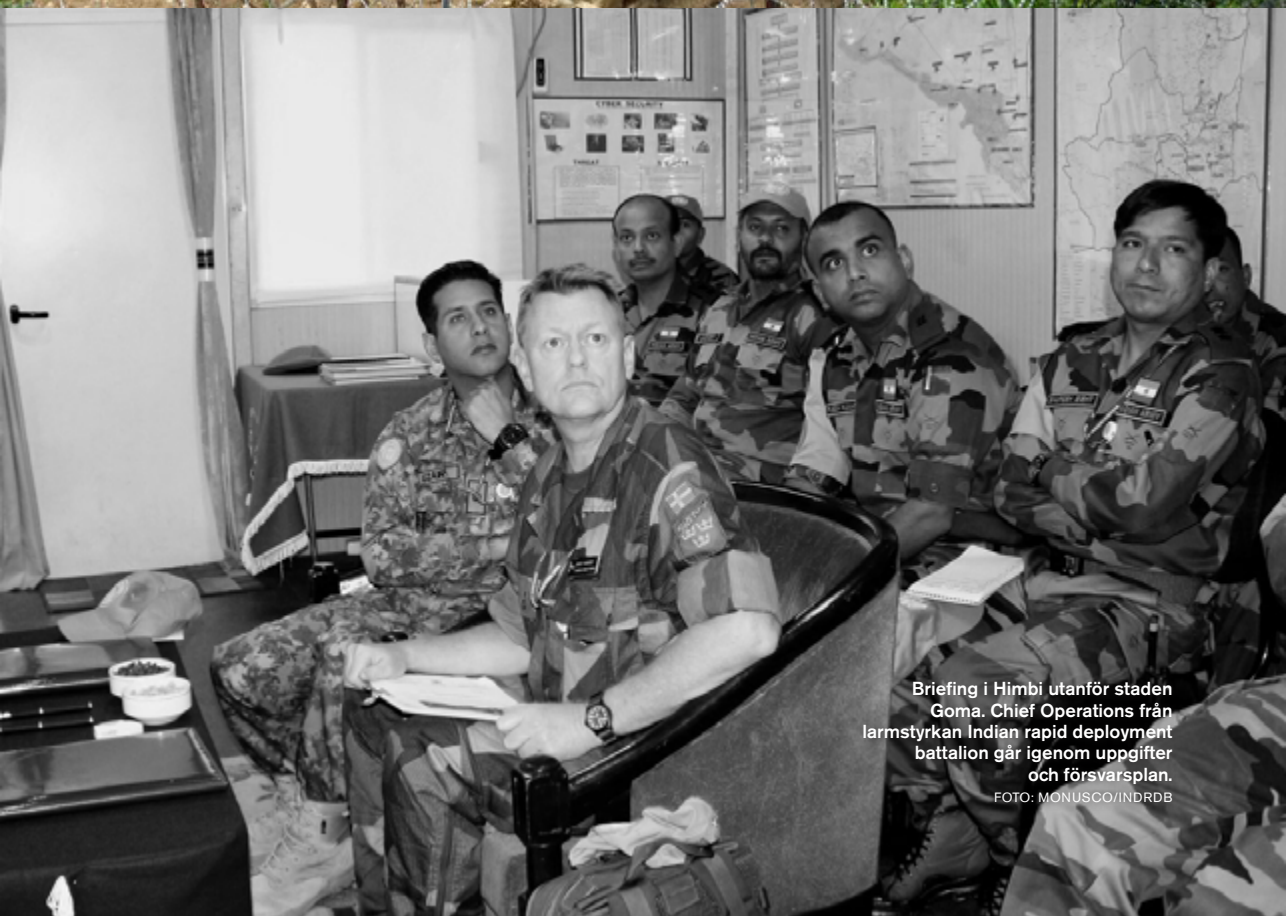
Han beskriver situationen i östra Kongo-Kinshasa som tämligen lugn, men instabil, undantaget striderna i Kivuprovinserna med ett konstant krig mellan regeringstrupper och rebellgrupper. Men svåra övergrepp mot civilbefolkningen med mord, rån och våldtäkter, är också vanligt.

– Vårt samarbete med regeringen är just nu bra. Däremot är FN-soldater måltavlor för

Välförskansad. Den nepalesiska bataljonen har lagt ner ett hårt arbete på att förstärka kompanibasen i Mutwanga i Nordkivu. Fortifikationerna utgörs av tre rader taggtråd, hesco bastions, fallgropar samt förstärkta stridsställningar. I bakgrunden skymtar de dimhöljda Rwenzoribergen på gränsen till Uganda.
FOTO: BENGT FURUWIDH

Briefing i Himbi utanför staden Goma. Chief Operations från larmstyrkan Indian rapid deployment battalion går igenom uppgifter och försvarsplan.
FOTO: MONUSCO/INDRDB

Inspektion vid Tanganyikasjön. Den pakistanska bataljonen Pakbatt-3, i Uvira, Sydkivú får besök.
FOTO: MONUSCO/PAKBATT-3

Indiskt pansarfordon ur larmstyrkan från Indbatt-1 utanför Rwindi. Platsen ligger i nationalparken Virunga, söder om Edwardsjön. FOTO: MONUSCO/INDRDB

Det dåliga eller obefintliga vägnätet i Kongo-Kinshasa gör att FN är kraftigt beroende av flygtransporter. En Mi-8 från Ukraina lastas vid flygplatsen Kavumu, Sydkivu.

FOTO: BENGT FURUWIDH

Myggnätet är en avgörande utrustningsdetalj. Skyddar mot malariamyggor och annat som kryper och krälar.

FOTO: BENGT FURUWIDH

Hemligt vapen. En söndagsfrukost med Kalles kaviar är en moralhöjare i insatsområdet.

FOTO: BENGT FURUWIDH

”Vårt samarbete med regeringen är just nu bra. Däremot är FN-soldater måltavlor för rebellgrupper.”

rebellgrupper som ADF, inte minst för att vi stör deras ekonomiska intressen genom att hålla ögonen på dem. Men även regeringstrupperna vet att vi har koll på dem, vilket lugnar ner situationen.

FN-soldaterna arbetar från utgångsgrupperingar i större städer och byar.

– Sedan har vi ett early warnings-system, så om något händer eller vi får rapporter om rörelser, då sätter vi upp en tillfällig postering i det aktuella området. Men det är ett svårt jobb, vägnätet är obefintligt, så allt måste göras via helikopter eller flyg.

Själv känner han sig tämligen säker, trots att han är obebäddad.

– Följer man regler och säkerhetsbestämmelser samt är uppmärksam på sin omgivning så

klarar man sig långt trots höjda hotbild. Vi i inspektionsteamet är visserligen obebäddade, men har oftast beväpnad eskort under arbetet.

Är ditt jobb roligt?

– Ja, det är ändå skarpt läge, ingen övningsuppgift som i Sverige och jag vet att det hade varit en värre konflikt om FN inte varit här. Möjligen skulle det, om jag ser till mitt eget skrä, varit ännu roligare om vissa av officerarna varit bättre tränade, talat bättre engelska och varit mer sugna på att jobba.

I januari ska du tillbaka till ditt jobb som planeringsofficer på Göteborgs garnison. Vill du ut igen?

– Nja, denna insats blir min sista enskilda för FN eftersom jag fyller 55 nästa år. Men detta är också min sjunde mission –

OVAN: Drönare eller UAV – Unmanned aerial vehicle – är ett viktigt verktyg i ett väglöst insatsområde som Kongo-Kinshasa. På bilden två typer av UAV som användes på försök av den indiska larmstyrkan. FOTO: BENGT FURUWIDH

Inspektion med en helikopter typ Bell 212. Besättningen från Uruguay har precis genomfört inspektion av Pakbatt-3. FOTO: BENGT FURUWIDH

Gurkhasoldater från den indiska larmstyrkan övar. Inspektionsteamet kontrollerar även att förbanden konstant tränar och utvecklar sin förmåga. FOTO: MONUSCO/INDRDB

FAKTA MONUSCO: FN-missionen etablerades 1999 i östra Kongo-Kinshasa i efterdyningarna av folkmordet i Rwanda. Uppgiften är att övervaka eldupphör, möjliggöra val och skydda civila från våld.

Vandaliserade FN-bilar. Lokalanställda demonstrerade i mars för högre löner och för att friställd personal skulle återfå sina jobb inom Monusco. FN tvingades till åtgärderna på grund av budgetnedskärningar. FOTO: BENGT FURUWIDH

två gånger i Kongo-Kinshasa och Bosnien, en gång vardera i Sudan, Sydsudan och Georgien – så jag är ganska nöjd.

Hur är detta utvecklande för dig?

– Framförallt att man får grepp om vad man klarar i svåra situationer och att man ser att det man tränat på inför insats faktiskt fungerar.

Afrika verkar skrämman många?

– Man läser om svåra sjukdomar och väpnade grupper. Men jag kan bara rekommendera Afrika, en fantastisk världsdel med en fantastisk natur.

I augusti var han hemma i Göteborg för andra gången sedan han åkte ner till Goma i Kongo-Kinshasa i januari. Hem-

resa är lika med avkoppling.

– Det är skönt att komma hem. Man är ändå alltid lite på spänn på jobbet, men redan på transporten till Kigali slappnar man av.

Hemma umgås han med familjen. Men innan han reser tillbaka väntar ett viktigt uppdrag.

– Jag delar hus med fyra andra svenskar, Johnny Ericsson från Försvarsmakten och tre poliser. Så jag har en lång beställningslista på saker som malen kanel, löksill, Kalles Kaviar, Ahlgrens bilar och lingonsylt. Vi handlar alltid åt varandra när vi är hemma, och det är grejer man inte törs komma ner utan. ◀

FEM TIPS FÖR BLIVANDE FN-OBSERVATÖRER

Bengt Furuwidh, planeringsofficer, FömedC/ Göteborgs garnison, J5.

- 1. Läs på.** Du måste kunna bakgrunden på konflikterna. För Kongo-Kinshasa-resenärer rekommenderar jag tre böcker: *Kung Leopolds vålnad* (Adam Hochschild), *In the footsteps of Mr Kurtz* (Michela Wrong) och *Dancing in the glory of monsters* (Jason K Stearns).
- 2. Var i form.** Se till att du är i gott trim när det är dags att åka.
- 3. Känn din utrustning.** Gå igenom den minutiöst, testa allt innan.
- 4. Tänk på familjen.** Håll kontakt med familjen. Har man problem på hemmafronten, åk inte.
- 5. Var beredd på kulturkrock.** Du jobbar med människor från olika länder. Det innebär kulturkrockar. Hetsa inte upp dig, ta inga onödiga strider och bjud på dig själv. Man måste förstå att folk har olika skäl att komma hit, några kommer enbart för pengar, andra av idealistiska skäl.

BLI EN VINNARE I VINTER!

Lina Lerjéus, fysioterapeut på Skaraborgs regemente, tipsar hur du stakar dig till seger i skidspåret.

ATT FÖRBEREDA SIG inför kommande längdskidssäsong innan snön har fallit brukar innebära rullskidor och stakmaskin. Men man har mycket att vinna på att komplettera med lite styrka. Fokus i det här passet är att öka styrka i skuldra, armar och bål, men också sätet som är en viktig motor i stakningen.

Kan man fysträna inför skidssäsongen utan redskap eller tillgång till gym? Prova gärna det här specialutformade programmet i FMTK-anda. Perfekt att

komplettera skidträningen med! Vem vet, din färd mellan Sälen och Mora i Försvarmaktsvasan kanske börjar här? ◀

Text **Lina Lerjéus/Skaraborgs regemente**

Info: Alla övningarna finns i Försvarmaktens träningsklubbs app. Sök under "Träna" och "Övningsbank" för filmer och tydliga beskrivningar av samtliga övningar i passet. (Inställning och svårighetsgrad på våra övningar är standard i appen.)

TRE VARV UTAN PAUS, CIRKA 15 MINUTER:

1. Knäböj upp på tå, 20 stycken som följs av knäböjshopp, 10 stycken.
2. Brygglyft med armpress, 10 stycken.
3. Draken, 10 stycken/ben.
4. Plankhopp raka, 15 stycken.
5. Dips, 15 stycken.

1. KNÄBÖJ UPP PÅ TÅ

Gå ner i knäböj med armpending bak. Tryck dig kraftfullt upp på tå med sträckning i knäna, höften och armarna. Fokus på att drivkraften i rörelsen är höftsträckningen. Avsluta med knäböjshopp: Ta ut mer kraft i samma rörelse och gör ett upphopp. Se till att landa med kontroll på dina knän där knäna pekar i fotens riktning.

3. DRAKEN

Stå på ett ben med knä och höft 90 grader. Fäll dig framåt tills bälten, armarna och det sträckta benet är i linje. Fokus på att hålla höften i samma höjd på båda sidor genom att spänna stödjebenets sida av sätet.

2. BRYGGLYFT MED ARMPRESS

Tryck dig upp från sittande med raka armar genom kraft från mage och skuldra som du får av trycket av händerna mot marken. I övre läget ska höften och bröstet vara så högt upp som möjligt med fokus på spänning i sätet och magen.

4. PLANKHOPP RAKA

Utgå från en plankposition med raka armar och händerna i golvet i höjd med axlarna. Hoppa jämfota in med fötterna och tillbaka ut igen. Fokus på en stark mage som kontrollerar att ryggen håller en stark rak linje när du landar ut i plankpositionen.

5. DIPS

Använd en valfri förhöjning (stol, bänk, stock). Utgå från raka armar med rumpan nära kanten. Tryck upp bröstet. Benen raka framför dig. Sänk dig rakt ner till cirka 90 grader i armbågarna och tryck dig tillbaka upp. Armbågarna pekar rakt bakåt.

MAGNUS ÅTERFANN SIN SISU

AUGUSTI BESÖKTE veteranen **Magnus Ernström** den välbesökta Flygdagen i Uppsala med sin familj. Han banade sin väg genom det myllrande folkhavet och tittade på fordon, artilleripjäser och radioanläggningar.

Plötsligt hajade han till. Framför sig hade han en anonym militärgrön Sisu pansarvagn, som verkade märkligt välbekant. Han gick närmare. Det kunde inte vara sant ... men jo. Det var hans älskade Ragnarök från den första Bosnienbataljonen BA01 som anlände hösten 1993.

– Jag kan inte riktigt förklara hur det gick till, jag bara kände på mig att det måste vara den.

Magnus Ernström berättar om pansarvagnens dramatiska öden och äventyr i ett inlägg på sin blogg "Morgonsur". Till-

sammans med Ragnarök upplevde besättningen bakhåll och beskjutningar, och räddade livet på en mängd bybor och

Kärt möte. Magnus och Ragnarök upplevde ett dramatiskt halvår ihop under den exceptionellt krävande insatsen BA01.

flyktingar. Ragnarök hade rykte om sig att vara lyckobringande.

– Vi råkade ut för allt, men klarade oss alltid oskadda. Efter ett bakhåll räknade vi till 53 träffar på vagnen, säger han.

Inbördeskriget i Bosnien var grymt och blodigt. Magnus

Grönmålad och fin. Ragnarök framlever sina dagar på Flygstridsskolan.

Ernström glömmor aldrig massakern i Stupni Do 1993. Svenskarna trotsade instruktionerna från högre FN-chefer och

undsatte de överlevande med risk för eget liv. Pansarvagnarna fylldes med skräckslagna bybor som fördes i skydd. En tydlig bild som stannat i Magnus minne är en traumatiserad liten flicka som våldtagits. Hon räddades av svenskarna och

LIVET RULLAR PÅ FÖR SVEN-ERIK

VAD DRÖMMER DU om att göra när du går i pension efter en lång och trogen tjänst i Försvarsmakten?

För värmlänningen **Sven-Erik Hedgren**, major och logistikofficer på Högkvarteret, var svaret enkelt. Cykla till Rom. Den staden lärde han sig älska under en tjänstgöring åren 2015–2016 vid Eunavfor Med Sophia – EU:s insats mot människosmuggling i södra Medelhavet.

Sven-Eriks cykelfärd till Rom gick via Danmark, Tyskland,

Nederländerna, Belgien och Frankrike. Det var inte bara ett fysiskt kraftprov utan handlade för honom också om att testa sina kunskaper från ett långt yrkesliv. Att

utarbete en operationsplan och parera oväntade händelser under resan. Vad gör man exempelvis när mobiltelefonen tappas bort längs Rhônekanalen?

– Men resan gick bra och blev fylld med positiva upplevelser. Det känns skönt att veta att åldern inte är ett problem när det gäller att lösa krävande uppgifter, säger den nyblivna pensionären i telefon från huset i Kristinehamn. ◀

Järnman och krutgubbe. Sven-Erik Hedgren avslutade sin militära karriär med att cykla till Rom.

Prövningens tid. Magnus och hans kamrater genomförde en mängd humanitära insatser. Sisuvagnarna räddade livet på många civila och gav förstås även soldaterna skydd.

överlevde. För två år sedan fick Magnus kontakt med henne via Facebook.

– Hon bor i Stupni Do, är gift och har två fina barn. Det är helt fantastiskt. Det är sånt som gör att jag sover gott om kvällarna, berättar han.

Ragnarök finns nu på Flygstridsskolan och disponeras av 21.a närskyddspluton. Magnus Ernström har skickat plutonen sin bok *Ett halvt år, ett helt liv*. (Hoi Förlag). Den handlar om upplevelserna från BA 01, om kamratskap och gemensamma provningar. Samt om kärleken till en gammal pansarvagn. ◀

HÅRT PAKET TILL JUL

Flygnostalgi. Tunnan togs i bruk 1951 och var på sin tid ett plan i världsklass.

HAR DU BÖRJAT fundera på julklappar än? Här är ett tips på den perfekta presenten till pappa: en äkta Flygande tunna.

När Big Bengt Museum i Kulltorp auktionerar ut sina föremål i slutet av oktober finns nu chansen att komma över en klassisk Saab J29F. Sits, instrument och motor är borttagna men emblemet från Skånska Flygflottiljen, F 10, är kvar. Tunnan gör sig mycket snygg i trädgården och blir

ett naturligt samtalsämne på den lokala villaföreningens årsmöte. Auktion pågår på nätet. Pris i skrivande stund: 38 000 kronor. ◀

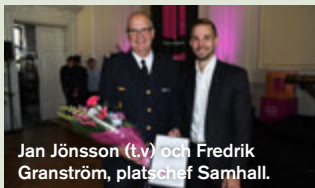
SIFFRAN

380 362

svenskar är medlemmar i någon av de 18 frivilliga försvarsorganisationerna. Bland organisationerna återfinns Svenska blå stjärnan, Svenska skyttesportförbundet, Svenska brukshundklubben och Insatsingenjörernas riksförbund (447 medlemmar).

MÄSTARE I MEDMÄNSKLIGHET

Jan Jönsson, F 21, utsågs till Årets eldsjäl i Norrland när Visa Vägen-priset delades ut i Luleå. Bakom priset står Samhall som vill hylla människor hjälper personer med funktionsnedsättningar att komma in på arbetsmarknaden. Nu går Jan vidare till den nationella finalen den 19 november i Stockholm. ◀

Jan Jönsson (tv) och Fredrik Granström, platschef Samhall.

SMART SAGT

”Det näst bästa beslutet i tid är oändligt mycket bättre än det perfekta beslutet försent.”

Omar Bradley, amerikansk general (1893-1981).

A high-angle, downward-looking shot from the open cargo bay of a military transport aircraft. A person in full tactical gear is rappelling down a rope, suspended in the air. Below them, a vast, rugged landscape of mountains and valleys stretches out under a bright, hazy sky. The sun is low on the horizon, creating a strong lens flare and illuminating the scene. The aircraft's interior structure is visible at the top and bottom edges of the frame.

SÄRSKILDA OPERATIONSGRUPPEN
DU HAR VILJAN
VI HAR UTMANINGEN

Särskilda operationsgruppen (SOG) rekryterar operatörer, understödsoperatörer och underrättelseoperatörer med sista ansökningsdag 25 november 2018. Dessutom rekryteras civila och militära medarbetare för befattningar inom stödfunktioner och stab allt eftersom behov uppstår. Mer information finns på jobb.forsvarsmakten.se.

PREMIÄRTUREN SOM INGEN GLÖMMER

HMS Carlskronas besättning firar 35-årsminnet av första långresan.

HMS CARLSKRONA byggdes vid Karlskronavarvet som minfartyg och utbildningsfartyg för flottans blivande officerare och som ersättare till trojännaren HMS Älvsnab-

kraftig storm, som medförde att styrbords ankare slog upp ett hål i skrovet och vattnet sprutade in i förpiken och 60 kubikmeter vatten rumsterade om och slog sönder det mesta. Vilken röra! På hemväg efter besöket i Japan träffade vi på båtflyktingar. Vädret var bra och de var inte i sjönöd, varför vi inte gjorde någon räddningsoperation. Men diskussionens vägar gick höga i skeppet efter detta. Kanske var det bland annat dramatiken under resan samt även det faktum att resan

HMS Carlskronas besättning, då ...

... och nu.

ben. I mars 1982 levererades hon till marinen efter omfattande provtursverksamhet. Den 15 december 1982 avseglade hon från Karlskrona på sin första långresa med kommandörkapten **Christer Fredholm** som chef och 183 befäl, kadetter, aspiranter och värnpliktiga ombord. Den 22 mars 1983 återvände fartyget till Karlskrona efter genomfört uppdrag. **Carl Gustav Fransén**, sekond, berättar:

"Det blev en tuff resa med Kina och Japan som vändpunkt. Losskastning från Karlskrona i kulingvindar och fortsatt hårt väder ner till och genom Medelhavet. En hel del dramatik präglade resan. På Indiska oceanen tog vi hand om två allvarligt brandskadade sjömän från ett sydkoreanskt tankfartyg. Dessvärre kunde vi inte rädda deras liv. I Syd kinesiska sjön råkade vi ut för en

till Kina var något av en pionjärresa med ett helt nytt skepp, som grundlade sammanhållningen."

Vart femte år har en så stor del av besättningen som möjligt "kallats till repövning" för att prata om minnen från resan. Den 29 september 2018 var det dags för 35-årsjubileum på Kastellet och gemensam middag på Segelkronan vid Skeppsholmen i Stockholm. Det blev en fantastiskt trevlig återförening och att marinchefen **Jens Nykvist**, deltog som hedersgäst och informerade om marinen, var ett synnerligen populärt inslag i programmet. Nu är siktet inställt på 40-årsträff! ◀

"VI SKA SE ÖVER DOKUMENTHANTERINGEN"

DET FINNS MYCKET RIKTIGT brister i Försvarsmaktens dokument- och ärendehantering inklusive användandet av system Vidar. Detta på grund

av tidigare avsaknad av tydlig ansvarsfördelning i Försvarsmaktens ArbO, utbildning samt förvalt-

ningsgrupp för att utveckla arbetssätt, rutiner och system. Jag vill dock påtala att det alltid varit möjligt att skaffa sig den kunskap som krävs för att kunna uppfylla de lagar och regler som ställs inom ramen för dokument- och ärendehantering. Exempelvis genom att läsa Handbok Dokument- och Ärendehantering (H Där), ta del av Vidarguiden eller vända sig till en avancerad användare (som ska finnas på alla förband), registrator eller arkivarie för råd och stöd. Det är varje medarbetares ansvar att skaffa sig den kunskap som behövs för att kunna göra rätt, samtidigt som vi måste stödja varandra när vi upptäcker brister.

Jag ser med tillförsikt fram mot det arbete som nu, efter ändringen i ArbO, har startat med att återuppliva förvaltningsgrupp stabsstöd. Det är här som utvecklingen av Vidar samt rutiner och arbetssätt inom ramen för arkiv- och expeditionstjänst huvudsakligen kommer att ske. Som chef för stabsavdelningen på Ledningsstaben kommer jag vara ordförande för förvaltningsgruppen på uppdrag av C Leds.

VI KOMMER ATT TA ETT helhetsgrepp som innebär översyn av allt från utbildning till användandet av och användarvänligheten i Vidar. Förvaltningsgruppen sammanträder första gången i oktober.

Carl-Axel Blomdahl, C Leds Stab

STOPPA SNASKET! DÄRFÖR ÄR SÖTSAKER TILL FIKAT INGEN RÄTTIGHET

EN GOD ARBETSGIVARE bör värna om de anställdas kosthållning och hälsa. Ändå säljs i marketenterierna på förbanden i huvudsak olika former av raffinerat socker, samtidigt som chefer köper in fika i form av socker- och fettstinna bakverk. För en ansvarstagande arbetsgivare finns bara en väg framåt, nämligen att stoppa all försäljning av godis och läsk, ta bort onyttiga bakelser ur beställningssortimentet, samt avsevärt höja standarden på den mat som serveras i militärrestaurangerna. Jag kan redan se hur upprörda officerare och soldater ställer sig på barrikaderna till försvar för wienerbröd och godispåsar. I förebyggande syfte bemöter jag därför en del av de argument som generellt dyker upp i den här typen av diskussioner.

"Lite socker är inte så farligt!"

Nej, på samma sätt som att lite diabetes, en liten skottskada eller ett litet sticksår inte är så farligt. Även om riskerna med "lite socker" inte är jättestora så finns det inga hälsofördelar med att inta godis och läsk, så varför ska möjligheten finnas?

"Man måste få unna sig."

Ja, unna dig en frukt och ett träningspass istället.

Bullar skapar degiga soldater.

"Det höjer moralen i fält."

Dag åtta på övningen skulle knäckebröd, mineralvatten och bananer ge samma moraliska effekt och en bättre effekt på det fysiska stridsvärdet.

"Det är socker i frukt också."

Ja, i kombination med fibrer, vitaminer och andra nyttigheter som tillsammans gör bra saker med kroppen istället för att orsaka sjukdomar. Om sockret är tillsatt så är det generellt dåligt.

"Fika är en viktig del av sammanhållningen på en arbetsplats."

Drick kaffe och dela på en skål nötter istället, det kommer inte splittra arbetslaget.

Möjligen finns det med denna text en ambition att provocera, men kosthållningen inom Försvarsmakten är så oerhört långt efter det forskningsläge som finns och attityden till problemet är oroväckande, så avslutningsvis vill jag lämna er med följande fundering: Är det rimligt att en myndighet vars uppgift är att producera så bra krigare som möjligt aktivt motarbetar sig själv genom dålig kost? Hur motiverar du som chef ditt beslut att med statliga medel förse dina anställda med en beroendeframkallande substans som förkortar livet och försämrar livskvaliteten?

Ted Kullbrandt Tolestam, Lv6

FILMKLIPP OM HEMVÄRNET SÄNDER FEL SIGNALER

FÖRSVARSMAKTENS Youtube-kanal skjuter sällan snett. Klippet om Västernorrlandsgruppens krigsförbandsövning, "Hemvärnet övar i Västernorrland" (den 4 oktober 2018), hör dock till undantagen.

Huvuddelen av klippet tillägnas "söndagens slutstrid" och 16:e bataljonens anfall genom Timrå.

– Kan vi anfalla med bataljon, då klarar vi också av de andra

uppgifterna som bevaka och skydda, menar bataljonchefen.

Jag är inte så säker. Att rensa och ta försvarad urban terräng är rimligen långtifrån hemvärnets tilltänkta krigsuppgifter och i så fall oseriöst övningsinnehåll, inte minst med tanke på den begränsade övningstiden. Måhända är en "slutstrid" på sin plats för att entusiasmera truppen men knappast som del av den officiella kommunikationen.

Officiell kommunikation är lika mycket intern kommunikation och att framhäva hemvärnsövningar som denna kan vara förödande. Istället bör de övningar som faktiskt prioriterar hemvärnets huvuduppgifter framhållas.

Erik Unogård, Livgardet

SKRIV EN INSÄNDARE! Helst kort. Mejla till ff-red@mil.se innan den 10 november.

Har du också en fråga om Försvarsmaktens uniformer, traditioner eller liknande? Ställ den till Förvaltare Patrik Laestadius. Mejla frågan till ff-red@mil.se så får du svaret i ett kommande nummer av Försvarets Forum.

Civilanställda bär civila kläder som huvudregel. Försvarsmaktens generaldirektör Peter Sandwall gör rätt.

FRÅGA: Jag är civilanställd och arbetar tillsammans med militärer ute i förbandsproduktion, ska jag bära uniform till vardags?

SVAR: Det korta svaret är nej. Civila arbetstagare ska bära civila kläder i den dagliga tjänsten. Myndigheten utvecklar detta i föreskriften personaltjänst (FFS 2017:4).

I korthet gäller att civil arbetstagare ska bära uniform om hon eller han är krigsplacerad i Försvarsmakten och regeringen antingen:

- » Tillkännagett högsta beredskap genom beredskapsalarm.
- » Fattat beslut om skärpt eller högsta beredskap som innebär allmän tjänsteplikt för Försvarsmaktens civila arbetstagare eller att den som är krigsplacerad inom

totalförsvaret omedelbart ska inställa sig till tjänstgöring.

Det är egentligen självklart eftersom det inte finns några civila i krigsförbanden utan alla räknas som militär personal. På samma sätt gäller att civila arbetstagare som kallas in till repetitionsutbildning bär uniform eftersom alla inkallade räknas som militär personal. Vidare föreskriver regeringen att Försvarsmaktens personal som tjänstgör som skyddsvakter ska bära uniform.

Men sedan blir det lite knepigare eftersom övrig verksamhet – hur militär den än är – inte förändrar den civile arbetstagarens status till militär personal. För att möta detta föreskriver ÖB att civila arbetstagare ska bära uniform under grundberedskap vid deltagande i övningsverksamhet,

vid deltagande i tjänsteresa till en svensk kontingent som tjänstgör i en internationell militär insats och under arbetstid vid tjänstgöring som militärmusiker.

Dessutom: Uniformspersedlar ska inte brukas som överdragskläder utan all personal ska bära uniform med tjänstetecken inklusive tjänstegrad enligt gällande bestämmelser.

FRÅGA: Jag är officer och kvinna. Får jag bära kjol i tjänsten?

SVAR: Ja, produktionschefen har beslutat att kvinnlig militär personal i alla grader får bära kjol vid enskilt uppträdande. Kjol och damskor tilldelas efter tillgång med prioritet till officersaspiranter, yrkes- och reservofficerare. Totalförsvarspliktiga under grundutbildning tilldelas inte kjol som grundutrustning men anställda GSS tillförs kjol på tilläggsutrustningskort. Meniga och gruppbefäl får inte bära kjol i sluten ordning och ombord. Vissa detaljer angående privata persedlar har reglerats. Kvinnor får numera välja om de vill bära kjol eller långbyxor till mässdräkt och vissa bestämmelser om privat anskaffade damskor och handväskor i tjänsten har tillkommit. Beslutet innebär att Försvarsmakten nu i huvudsak har samma bestämmelser som de nordiska länderna, Tyskland och USA.

KRÖNIKA

STARKARE TILLSAMMANS!

JAG HAR ALLTID KÄNT MIG starkast ensam. I gymmet, i vardagen, som singel, som individ. Har använt mig av töntiga "strong alone"-citatch och skrutit om min ensamhet.

Det krävdes en militärutbildning och en grisig Aldrig-ge-upp-vecka (AGU) för att även jag skulle inse att jag är beroende av min omgivning.

Instagraminlägg 31 oktober 2014. Hemkommen från fältdygnen "aldrig ge upp":

"Jag är så förbaskat stolt över att ha haltat mig fram de sista tre milen. Jag fick äntligen ta fram pannbenet som jag visste fanns där någonstans. Jag fick även testa på att vara "den svaga länken" i en grupp då min packning blev burens sista milen. Skämdes."

Jag var nyfyllda 19 år, osäker och ganska förvirrad. Visste inte vem jag var eller vem jag ville vara. Stressad av den enormt påverkande och

Solbränd, mager och ganska klen. Ingen fick veta att jag precis deltagit i Expedition Robinson och svulitit på en "paradisö" omringad av TV-kameror de senaste två månaderna.

Utän min tid i Försvarsmakten hade jag varit någon helt annan än den jag är i dag. Den personliga resan har varit lång, från en instabil tonåring till en stark individ som i dag föreläser om egna erfarenheter för de som sitter i samma sits som jag gjorde för fyra år sedan. De som är osäkra och lite rädda för framtiden. Hade jag inte varit från Norrland hade jag kanske valt att kalla mig själv för en powertjej. Men jag gillar att bli sedd som ödmjuk och håller all självgod cred inom mig.

TACK FÖRSVARSMAKTEN för alla gånger du brutit ner mig och gjort mig starkare. För att jag lärt mig att ta hand om mig själv, ta hjälp av mina

”Jag får ofta frågan om det finns någon likhet mellan Försvarsmakten och Expedition Robinson och mitt enkla svar är att även på en öde ö handlar det om laget före jaget.”

"inspirerande" cybervärlden som konstant skriker ut oskrivna regler och äckliga normer. I efterhand har jag förstått att även jag kanske var en av de som gav intryck av falsk glädje och styrka i sociala medier. "En inspirerande powertjej", beskrev någon mig en dag. Jag vet inte riktigt varför. I mina ögon var jag endast en undersköterska med ett träningsberoende utan större planer, ingen direkt powertjej.

DEN 18 AUGUSTI 2014 ryckte jag in på Trängregementet i Skövde med prestationsångest upp över öronen. Jag hade ingen aning om vad som väntade och jag var inte särskilt militärt intresserad. Jag ville bara anta utmaningen, göra GMU i tre månader, skriva det på mitt CV och åka hem. Förutom att hantera AK5C på ett säkert sätt, jobba med magstödet och bita ihop lärde jag mig även att talesättet "norrälänningar blir inte arga eller stressade" är en myt. Jag blev både och.

Jag är i dag, fyra år senare, kvar på Trängregementet och jag har fortfarande prestationsångest. Fast med lite mindre ångest. Efter muck tog jag en paus och fortsatte som deltidsanställd, samtidigt som jag utbildade mig till fjälledare i natursköna Älvdalen. Efter studier och många olika äventyr var jag i oktober 2017 tillbaka i firman på heltid.

kamrater och för att jag kunde sitta och le mig igenom de tre dygnen av ösregn på Fiji samtidigt som de andra deltagarna hyperventilerade och ville hem.

Jag får ofta frågan om det finns någon likhet mellan Försvarsmakten och Expedition Robinson och mitt enkla svar är att även på en öde ö handlar det om laget före jaget. Ensam är inte stark.

Ida Lindström är 23 år från Skellefteå, bor i Skövde. Undersköterska, fjälledare och soldat. Jobbar som förare på sjukvårdspluton på TrängR. Föreläsare som brinner för friluftsliv och äventyr. Deltog i Expedition Robinson 2018. Följ Ida på: www.idalindstrom.se och [@idadventures](https://www.instagram.com/idadventures)

BILDEN

Foto: Becav/Mahmod/ComCam

ÖKENKÄK

Paus under ett Long range-uppdrag i Mali. Soldaterna från Amf 1 passar på att laga spaghetti med tonfisk för att få lite variation i den annars torftiga dieten med FN-rations. Det är 50 grader och kläderna är upphängda för att torka.

Gruppen utgör en Quick respons unit (QRU) med 15 minuters marscheredskap. Samtidigt är deras kollegor i en annan grupp ute och träffar lokalbefolkningen i området.

Posttidning B

FÖRSVARSMAKTEN

Försvarets forum, SE-107 85 STOCKHOLM

VET DU NÅGON SOM KAN BLI OFFICER?

Och just nu genomför en militär grundutbildning?
Vi söker rekryter som vill utveckla sig själva, andra och samtidigt bygga upp spetskompetens. Tipsa någon som skulle passa i rollen som specialist- eller reservofficer. Ansökan är öppen 10 december–6 januari. Läs mer på forsvarsmakten.se/officer

FÖRSVARSMAKTEN